

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Płocka
na lata 2006 - 2012

Płock - luty 2006

Spis treści.

Wstęp.....	3
Rozdział I. Charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców miasta Płocka.....	5
1. Struktura mieszkańców.....	6
2. Bezrobocie.....	11
3. Niepełnosprawność.....	15
4. Patologie społeczne.....	18
Rozdział II. Zadania miasta w zakresie pomocy społecznej należące do właściwości gminy i powiatu.....	23
Rozdział III. Diagnoza sytuacji społecznej miasta Płocka.....	28
1. Charakterystyka klientów pomocy społecznej – najważniejsze problemy.....	29
1.1. Ubóstwo.....	31
1.2. Bezrobocie.....	34
1.3. Niepełnosprawność.....	37
1.3.1. Oparcie społeczne.....	38
1.3.2. Rehabilitacja zawodowa i społeczna.....	44
1.4. Problemy ludzi starych.....	48
1.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.....	51
1.5.1. Rodziny wielodzietne i niepełne.....	52
1.5.2. Problemy opiekuńczo – wychowawcze.....	53
A. Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego.....	53
B. Opieka i wychowanie poza rodziną naturalną.....	57
1.6. Przemoc w rodzinie.....	61
1.7. Bezdomność.....	63
2. Infrastruktura pomocy społecznej.....	66
2.1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	66
2.2. Organizacje pozarządowe.....	67
2.3. Rzecznik Osób Niepełnosprawnych.....	68
Rozdział IV. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Płocka.....	70
Misja i główne cele strategiczne.....	70
1. Cel strategiczny. Systemowe wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych bezrobociem i długotrwale pozostających bez pracy.....	73
2. Cel strategiczny. Wielozakresowy system wspierania rodziny.....	75
3. Cel strategiczny. Aktywizacja środowiska seniorów – sieć wsparcia środowiskowego.....	77
4. Cel strategiczny. System wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.....	79
5. Cel strategiczny. System pomocy bezdomnym i innym osobom poważnie zagrożonym wykluczeniem społecznym.....	81
6. Cel strategiczny. Organizacje pozarządowe partnerem w rozwiązywaniu problemów społecznych (koalicja lokalna).....	83
7. Cel strategiczny. Infrastruktura socjalna (specjalistyczna kadra, zasoby) – adekwatna do zadań i realizowanych celów.....	85
Zakończenie i wnioski.....	88

Wstęp.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa winna koncentrować swoją aktywność na zapewnianiu bezpieczeństwa socjalnego grupom wysokiego ryzyka, jak również na usamodzielnianiu osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej. Działania powinny zmierzać do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Aby pomoc społeczna była realizowana prawidłowo i efektywnie konieczne jest rzetelne rozeznanie sytuacji społecznej mieszkańców danego rejonu, zdefiniowanie i wyjaśnienie natury problemów oraz określenie dostępnych zasobów.

Dokładna identyfikacja niezaspokojonych potrzeb społecznych pozwala ustalić priorytety, osiągalne cele i adekwatne kierunki działania; pozwala na kreowanie właściwej polityki społecznej.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, do których należy min. opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.¹

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako realizator zadań pomocy społecznej w Płocku opracował Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2006 – 2012, dokument programowy zawierający propozycje kierunków rozwoju pomocy społecznej w mieście.

Przedstawiona strategia to pierwsza tego typu próba całościowego opisu potrzeb z zakresu polityki społecznej. Nie ma ona charakteru jednorazowego przedsięwzięcia, stanowi podstawę dla dalszej działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz instytucji sektora pozarządowego działających w Płocku.

Strategia zawiera opis rozpoznanej sytuacji społecznej miasta, problemy społeczne, stopień i sposoby zaspokojenia potrzeb, opis instytucji publicznych i organizacji pozarządowych wspomagających osoby i rodziny.

Opracowanie opiera się na analizach, opracowaniach własnych oraz materiałach statystycznych charakteryzujących beneficjentów (odbiorców) pomocy społecznej, uwzględnia wyniki badań terenowych przeprowadzonych przez Fundację Praesterno wśród młodzieży i osób młodych bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej.

Strategia uwzględnia najważniejsze problemy społeczne w mieście, systematyzuje potrzeby w zakresie pomocy społecznej, przedstawia propozycje rozwiązań oraz programy do realizacji w perspektywie do 2012 roku.

Jest spójna z kierunkami rozwoju i celami szczegółowymi Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka, których realizacja doprowadzić ma do poprawy jakości życia mieszkańców m.in. poprzez zapewnienie adekwatnej do potrzeb pomocy społecznej.

Strategia uwzględnia przede wszystkim problemy mieszkańców najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne i przedstawia projekty rozwiązań systemowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Opracowanie zawiera najważniejsze dane statystyczne charakterystyczne dla miasta w latach 2001-2005, które określają profil społeczno-demograficzny mieszkańców.

Porównanie tendencji i pewnych prawidłowości pojawiających się na przestrzeni kilku lat pozwoliło określić potrzeby społeczne mieszkańców, ich zakres i skalę.

Diagnozą zostały objęte najważniejsze problemy społeczne oraz szeroka sfera życia społecznego, a zwłaszcza takie zjawiska, jak: ubóstwo, bezrobocie, sytuacja rodzin wielodzietnych i niepełnych, przemoc w rodzinie, bezdomność, problemy alkoholowe, niepełnosprawność,

¹ Art. 17 ust. 1 pkt. 1 i art. 19pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z późn. zmianami)

problemy osób starszych i chorych oraz problemy dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Zebrane informacje pozwoliły nakreślić charakterystyczne procesy społeczne zachodzące w mieście oraz stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców w sferze pomocy społecznej; a na ich podstawie sformułowano katalog usług priorytetowych do zrealizowania w kolejnych latach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka jest dokumentem ogólnym, planistycznym. Jej uzupełnienie i integralną część stanowią programy krótkoterminowe w zakresie profilaktyki, pomocy rodzinie i dziecku, współpracy z organizacjami pozarządowymi, przeciwdziałania bezrobociu, takie jak:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie miasta Płocka,
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta Płocka,
- Karta współpracy Miasta Płocka z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- Programy współpracy Miasta Płocka z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, działającymi na terenie miasta Płocka,
- Program „Płock dla Przedsiębiorczych” skierowany do osób bezrobotnych zamierzających podjąć na własny rachunek działalność gospodarczą.

Rozdział I. Charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców miasta Płocka.

Skuteczna realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz samorządowa polityka społeczna zależy przede wszystkim od rozpoznania problemów ludnościowych i złożoności polityki ludnościowej.

Ustalenie zależności i powiązań polityki ludnościowej i polityki społecznej oraz przełożenie tych zależności na grunt lokalny pozwala dostrzec zmiany zachodzące w strukturze społecznej oraz poszukiwać najskuteczniejszych środków kształtowania tych zmian bądź ich łagodzenia.

Warunkiem efektywności działania lokalnej polityki społecznej jest pogłębiona diagnoza problemów, trafny wybór celów i form działania oraz społeczna akceptacja tych działań.

Punktem wyjścia dla właściwie prowadzonej samorządowej polityki społecznej, jak również lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych winny być informacje demograficzne pozwalające określić profil społeczno-demograficzny mieszkańców oraz opis procesów społecznych zachodzących w danej społeczności.

Dane demograficzne winny dotyczyć przede wszystkim:

liczby i struktury mieszkańców z uwagi na wiek, wykształcenie, płeć oraz prognoz lokalnych dotyczących zmian w strukturze ludności,

liczby i struktury gospodarstw domowych oraz charakterystyki ilościowej i ekonomicznej,

stanu zatrudnienia – liczby i struktury bezrobotnych w podziale na zawody, wykształcenie, płeć i wiek,

liczby i struktury osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych oraz mieszkańców wymagających opieki z powodu stanu zdrowia bądź inwalidztwa,

stanu bezpieczeństwa publicznego, zagrożenia patologiami społecznymi,

prognoz dotyczących zmian sytuacji ludnościowej na danym terenie.

Aby obraz demograficzny miasta Płocka był czytelny i pobudzał do analizy jakościowej oraz skłaniał do lepszego zrozumienia procesów ludnościowych wybrane dane demograficzne przedstawiono na tle województwa mazowieckiego i całego kraju.

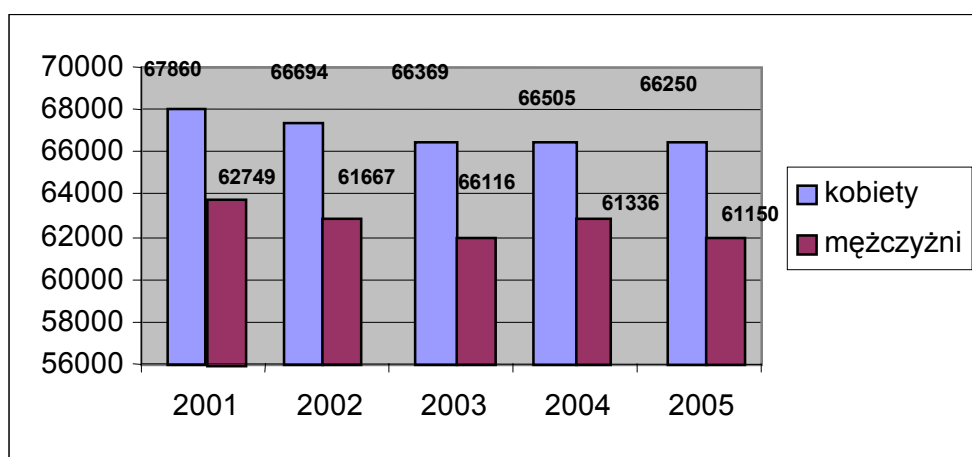
1. Struktura mieszkańców.

Płock – miasto na prawach powiatu to trzecia, co do wielkości, aglomeracja na terenie Mazowsza, którą zamieszkuje 127.400 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2005r.), wśród których:

- 61.150 stanowią mężczyźni,
 - 66.250 stanowią kobiety,
- co oznacza, że na 100 mężczyzn przypada 108 kobiet.

Wykres 1

Liczba i struktura mieszkańców według płci w latach 2001 - 2005

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12
dane GUS – Departament Statystyki Społecznej

Tabela Nr 1

Ruch naturalny ludności w Płocku w latach 2001 - 2005.

Lata	Urodzenia		Zgony		Przyrost	
	Ogółem	wskaźnik	Ogółem	wskaźnik	Ogółem	wskaźnik
2001	1105	8,50	967	7,44	138	1,15
2002	1092	8,54	1052	8,23	40	0,31
2003	1188	9,32	1002	7,86	186	1,46
2004	1137	8,93	1027	8,07	110	0,86
2005	1160	9,10	1004	7,90	156	0,12

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12

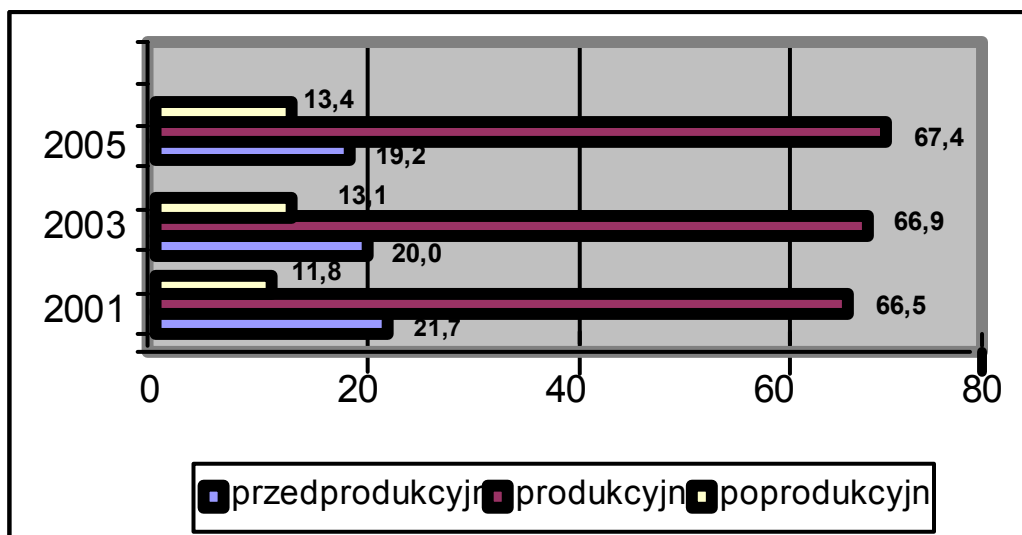
Tabela Nr 2

Liczba i struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku.

Lata	Ludność ogółem	W i e k					
		Przedprodukcyjny	%	produkcyjny	%	Poprodukcyjny	%
2001	130 609	28 361	21,7	86 794	66,5	15 454	11,8
2002	128 361	27 248	21,2	85 206	66,4	15 907	12,4
2003	127 533	25 537	20,0	85 340	66,9	16 657	13,1
2004	127 841	24 755	19,4	86 015	67,3	17 071	13,3
2005	127 400	24 520	19,2	85 800	67,4	17 080	13,4

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12

Wykres 2

Z danych wynika, że wśród mieszkańców miasta Płocka dominującą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (ich liczba powoli, ale systematycznie wzrasta), najmniejszy odsetek to osoby w wieku poprodukcyjnym. Dane wskazują również na niepokojące zjawisko zmniejszania się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (spowodowany niewielkim przyrostem naturalnym) oraz stały wzrost osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela Nr 3

Wskaźniki wieku produkcyjnego mieszkańców Płocka i Polski.

Lata	Wskaźniki osób w wieku produkcyjnym	
	Płock	Polska
2001	66,5	61,9
2002	66,4	62,6

2003	66,9	62,6
2004	67,3	63,5
2005	67,3	63,7

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12

Wykres 3

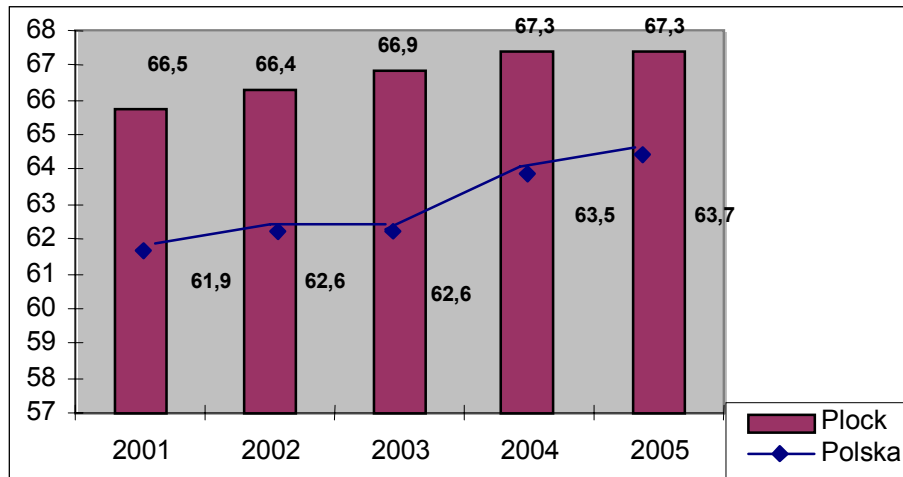

Tabela Nr 4

Wskaźniki wieku poprodukcyjnego w Polsce i Płocku.

Lata	Wskaźniki osób w wieku nonprodukcyjnym	
	Płock	Polska
2001	11,8	14,9
2002	12,4	15,1
2003	13,1	15,1
2004	13,3	15,3
2005	13,4	15,3

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12

Wykres 4

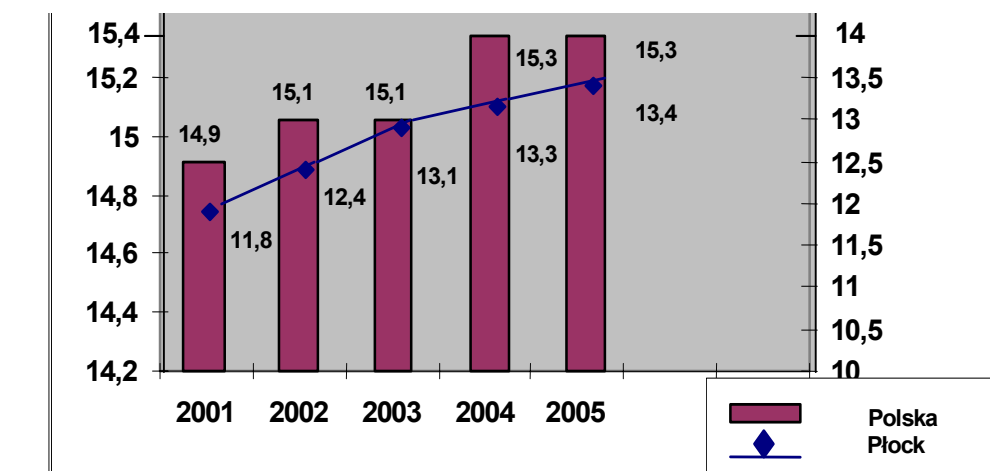

Tabela Nr 5

Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym, a wiek produkcyjny.

Lata	W i e k				Ilość osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny	Nieprodukcyjny (2 + 4)	
1	2	3	4	5	6
2001	28 361	86 794	15 454	43 815	52,5
2002	27 248	85 206	15 907	43 155	50,7
2003	25 536	85 340	16 657	42 193	49,4
2004	24 755	86 015	17 071	41 826	48,6
2005	24 520	85 800	17 080	41 600	48,5

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12

Tabela Nr 6

Ludność Płocka na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego w roku 2002

Wyszczególnienie	Dane z Narodowego Spisu Powszechnego
------------------	--------------------------------------

I. Ludność	
Ludność	128 400*
a) przeciętny wiek Płocczanina	36 lat
2. Mężczyźni	61 700 osób
3. Kobiety	66 700 osób
a) kobiety na 100 mężczyzn	108,1
4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	27 200 osób
5. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-14 lat)	21 100 osób
6. Ludność w wieku produkcyjnym	85 200 osób
7. Ludność w wieku mobilnym (18-44 lata)	53 000 osób
8. Ludność w wieku niemobilnym (45-59) i (45-64)	32 200 osób
9. Ludność w wieku poprodukcyjnym	16 000 osób
II. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej,	
1. Ludność ogółem	107 200
2. Aktywni zawodowo	68 600
pracujący	48 000
bezrobotni	14 600
3. Bierni zawodowo	41 700
4. Nieustalony status na rynku pracy	2 900
5. Współczynnik aktywności zawodowej	60,0
6. Wskaźnik zatrudnienia	46,0
7. Stopa bezrobocia	23,3

*ludność w roku 2002r. podano w pełnych setkach

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10

Tabela Nr 7

Struktura ludności Płocka na tle woj. mazowieckiego na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r.

Wyszczególnienie	R e g i o n			
	Płock		Woi. mazowieckie	
	Ogółem	Udział w %	Ogółem	Udział w %
1	2	3	4	5
Ludność ogółem	128 361	100,00	5 124 000	100,00
kobiety	66 694	51,96	2 661 700	51,95
mężczyźni	61 667	48,04	2 462 300	48,05
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	27 248	21,20	1 115 500	21,08
Ludność w wieku produkcyjnym	85 206	66,40	3 156 700	61,60
Ludność w wieku poprodukcyjnym	15 907	12,40	851 800	16,60

Ludność w wieku mobilnym (18-44 lata)	53 036	41,30	2 011 700	39,30
Ludność w wieku niemobilnym	32 170	25,10	1 145 000	22,30
Ludność aktywna zawodowo	62 600	48,80	2 386 300	46,60
Pracujący	48 000	37,40	1 970 300	38,50
Bezrobotni	14 400	11,20	416 000	8,10
Bierni zawodowo	41 700	32,50	1 707 900	33,30
Współczynnik aktywności zawodowej	60,0		58,3	
Współczynnik zatrudnienia	46,0		48,1	
Stopa bezrobocia (stan na XII.2003r)	20,1 (20,4)		13,9 (13,7)	

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10

Tabela Nr 8
Prognoza ludności Płocka wg . grup ekonomicznych

Lata	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym		Ludność w wieku produkcyjnym		Ludność w wieku	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
2010	137 400	27 600	20,1	86 700	63,1	23 100	16,8
2015	140 600	26 600	18,9	86 900	61,8	27 100	19,3
2020	142 800	26 000	18,2	85 900	60,2	30 900	21,6
2025	143 400	25 400	17,7	84 900	59,2	33 100	23,1
2030	142 700	24 800	17,4	83 900	58,8	34 000	23,8

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10

Z przedstawionych powyżej danych, zestawień i porównań wynika, iż z roku na rok sukcesywnie spada liczba mieszkańców miasta Płocka; od 2001 roku zmniejszyła się o 3209 osób (tj. o 2,5 %).

Spadek liczby ludności spowodowany jest ruchem naturalnym ludności, a przede wszystkim spadkiem przyrostu naturalnego. Wskaźnik przyrostu naturalnego w ostatnich latach oscyluje koło zera, a w niektórych kwartałach bywa ujemny.

W strukturze płciowej występuje bardzo powolny, ale stały spadek liczby mężczyzn i wzrost liczby kobiet. Kobiety stanowią 52% ogółu mieszkańców Płocka. Udział procentowy kobiet w ludności ogółem bardzo powoli, ale systematycznie wzrasta. Wskaźnik odzwierciedlający ilość kobiet na 100 mężczyzn jest w ostatnich latach dość stabilny i oscyluje w granicy 108.

Z uwagi na zmniejszenie się liczby ludności i niski przyrost naturalny obserwuje się tendencję malejącą w stosunku do mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (w latach 2001-2005 spadek o 3 841 osób tj. o 13,5 % w stosunku do roku 2001). Aktualnie mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią 19 % ludności Płocka.

W badanym okresie wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 1 626 osób tj. o 10,5 % w stosunku do roku 2001).

Spółeczeństwo Płocka na przestrzeni ostatnich lat wyraźnie się postarzało, a proces ten w dalszym ciągu będzie się pogłębiał. Za około 10-15 lat nastąpi gwałtowne zmniejszenie się liczby osób pracujących (będą stanowić około 60 – 61 % ogólnej liczby mieszkańców) i zwiększenie liczby emerytów (do 19 – 20 % ludności).

Malejąca grupa osób w wieku przedprodukcyjnym nie przyniesie znacznego zabezpieczenia emerytalnego dla zwiększającej się znacznie liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Oczekiwania mieszkańców Płocka będą wówczas inne niż obecnie, a dotyczyć będą zabezpieczenia szerokiego katalogu usług socjalnych dla przyszlých emerytów.

Najliczniejszą obecnie grupę stanowią mieszkańcy w wieku 20-29 lat oraz 30-39 lat. Społeczeństwo Płocka jest stosunkowo młode, statystyczny Płocczanin w roku 2002 miał 36 lat.

Młody wiek Płocczan rzutuje na aktualne potrzeby i oczekiwania społeczeństwa miasta. Jest jedną z głównych przyczyn utrzymywania się wysokiego bezrobocia, co spowodowane jest zbyt małą ilością miejsc pracy w stosunku do ilości osób w wieku produkcyjnym.

2. Bezrobocie.

Bezrobocie jest nieodłącznym elementem gospodarki rynkowej. Oznacza brak pracy zawodowej dla osób chętnych do jej wykonywania i zdolnych ją wykonywać.

Bezrobocie prowadzi do zbiorowego niepokoju - narusza poczucie bezpieczeństwa całych zbiorowości, poczucie własnej wartości, wprowadza elementy psychodegradacji. Jest wyjątkowo „bolesne” i dotkliwe dla jednostki i rodziny, w której występuje. Długotrwałe bezrobocie powoduje izolację społeczną, poważne zmiany w psychice. Stwarza zagrożenie patologią społeczną, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, powoduje degradację materialną i społeczną jednostek dotkniętych tym problemem i ich rodzin, co z kolei prowadzi do społecznego wykluczenia. Bezrobocie wywołuje najgorsze skutki społeczne wobec ludzi młodych, dopiero wkraczających w dorosłe życie zawodowe.

W Płocku podobnie jak i na terenie całego kraju bezrobocie jest jednym z głównych problemów społecznych. Dotyka wszystkie grupy wiekowe i zawodowe, niezależnie od wykształcenia i płci.

Tabela Nr 9

Stopa bezrobocia w Płocku na tle województwa mazowieckiego i Polski.

Lata	Stopa bezrobocia		
	Płock	Woj. mazowieckie	Polska
2001	18,3	12,9	17,4
2002	20,1	13,9	18,1
2003	20,4	13,7	18,0
2004	19,6	14,7	19
2005	19	13,8	17,6

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10,12

Tabela Nr 10

Udział osób bezrobotnych w Płocku w ogólnej liczbie mieszkańców

Lata	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	
		Ogółem	%
2001	130 609	12 890	9,9
2002	128 361	14 064	11,0
2003	127 533	13 981	11,0
2004	127 841	13152	10,3
2005	127 400	12824	10,1

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10,12
dane Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.

Wykres 5

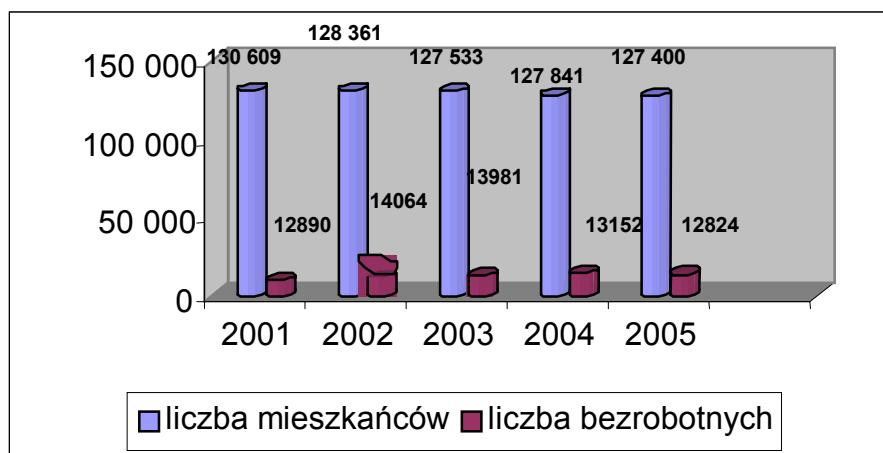

Tabela Nr 11

Liczba i struktura osób bezrobotnych w Płocku w latach 2001-2005 z uwzględnieniem płci.

Lata	Bezrobotni				
	Ogółem	kobiety	%	mężczyźni	%
2001	12 890	7 524	58,4	5 366	41,6
2002	14 064	7 909	56,2	6 155	43,8
2003	13 981	7 866	56,3	6 115	43,7
2004	13152	7473	56,8	5679	43,2
2005	12824	7401	57,7	5423	42,3

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12
dane Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.

Tabela Nr 12

Liczba i struktura bezrobotnych z uwzględnieniem wykształcenia w latach 2001-2005

Lata	Bezrobotni	Bezrobotni z wykształceniem
------	------------	-----------------------------

1	ogółem	Wyższym		Średnim zawodowym i policealnym		ogólnokształcącym		Zasadniczym zawodowym		Podstawowym	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		% 3:2		% 5:2		% 7:2		% 9:2		% 11:2	
2001	12.890	715	5,5	3.264	25,3	936	7,3	3.952	30,7	4.023	31,2
2002	14.064	923	6,6	3.576	25,4	980	7,0	4.307	30,6	4.278	30,4
2003	13.981	1.008	7,2	3.531	25,3	1.025	7,3	4.184	29,9	4.233	30,3
2004	13152	1013	7,7	3371	25,6	965	7,3	3820	29	3983	30,4
2005	12824	1109	8,5	3284	25,6	968	7,5	3631	28,3	3832	30,1

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12
dane Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.

Wykres 6

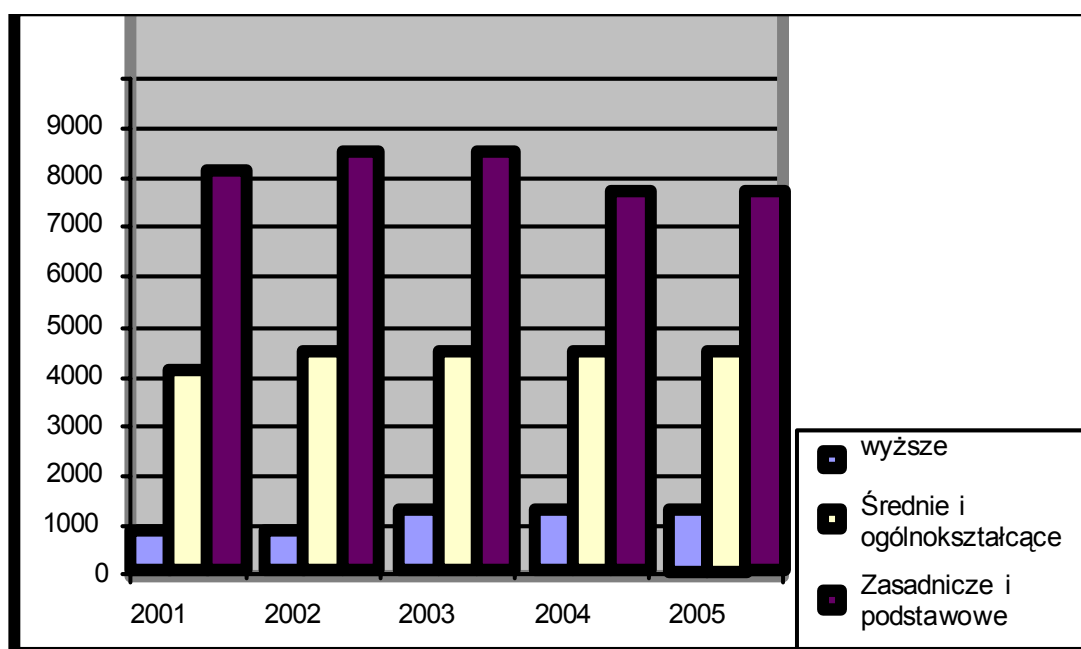

Tabela Nr 13
Liczba i struktura bezrobotnych z uwzględnieniem wieku.

Lata	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni w wieku					
		18-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lat	60-64 lata i więcej
2001	12 890	3039	3660	2890	2897	350	54
2002	14 064	3006	4087	3133	3330	441	67
2003	13 981	2749	4253	3026	3357	515	81
2004	13152	2489	3942	2802	3243	607	69
2005	12824	2235	3874	2668	3172	781	94

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12

dane Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.

Tabela Nr 14
Bezrobotni, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych

Lata	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni zarejestrowani					
		Bez prawa do zasiłku	%	Dotychczas nie pracujący	%	Absolwenci	%
2001	12 890	9967	77,3	2536	19,7	727	5,6
2002	14 064	11156	79,3	2688	19,1	699	5,0
2003	13 981	11722	83,8	2750	19,7	679	4,9
2004	13 152	11366	86,4	2592	19,7	Brak danych	-
2005	12 824	10 823	84,4	2 532	19,7	612 ²	4,8

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12
dane Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.

Tabela Nr 15
Niepełnosprawni bezrobotni

Lata	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni niepełnosprawni	Udział bezrobotnych niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w %
2001	12 890	273	2,1
2002	14 064	297	2,1
2003	13 981	385	2,8
2004	13 152	396	3,0
2005	12 824	389	3,0

Źródło : dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.

Analiza porównawcza danych wskazuje jednoznacznie na progresywność zjawiska bezrobocia.

Na przestrzeni 5-u lat stopa bezrobocia w Płocku wzrosła o 0,7% (w 2001r. Wynosiła – 18,3%, natomiast w roku 2005 – 19,0%). Nadal bezrobocie w Płocku jest wyższe na tle kraju, a szczególnie województwa mazowieckiego mimo, że od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Wysoki wskaźnik bezrobocia występuje obecnie we wszystkich grupach wiekowych. Wśród osób bezrobotnych przeważają kobiety, stanowią ponad 57% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Analizując staż pracy należy stwierdzić, że 2.532 osoby (19,7%) nigdy nie pracowały, a najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat .

Najwyższe bezrobocie występuje w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym (58,4%), natomiast stosunkowo mała liczba osób bezrobotnych

2 Od 2005 roku – osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

legitymuje się wykształceniem ogólnokształcącym (7,5%). Nie jest to jednak uprzywilejowana grupa na rynku pracy. Absolwenci szkół ogólnokształcących podejmują dalszą naukę w szkołach wyższych bądź pomaturalnych, a po ukończeniu tych szkół nadal mogą być zarejestrowani jako osoby bezrobotne, ale w grupie osób z wykształceniem średnim zawodowym lub wyższym.

Najmniej bezrobotnych legitymuje się dyplomem wyższych uczelni (8,5% ogółu bezrobotnych), niepokoi jednak tendencja stałego wzrostu liczby bezrobotnych z wyższym wykształceniem.

Wysoki procent bezrobotnych stanowią osoby w wieku 35 – 54 lata (45 – 46%), natomiast stosunkowo niewielki odsetek bezrobotnych to osoby w wieku przedemerytalnym (55 lat i więcej) – 6,8%.

Niepokojącym zjawiskiem jest duża liczebność młodzieży bezrobotnej. Osoby w wieku od 18 do 34 lat stanowią aż 47 – 50% ogółu bezrobotnych mieszkańców Płocka.

Biorąc pod uwagę wiek statystycznego Płocczanina – 36 lat i aktualny młody wiek społeczeństwa należy podkreślić, że jest to jedna z głównych przyczyn utrzymywania się wysokiego bezrobocia.

Zbyt mała liczba miejsc pracy w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym powoduje wzrost stopy bezrobocia.

Wśród ogółu bezrobotnych około 11 tysięcy nie posiada prawa do zasiłku (84 - 86%) – utraciły prawo do zasiłku z powodu upływu okresu pobierania, co świadczy o bezrobociu długotrwałym.

Część bezrobotnych nie otrzymuje zasiłku, ponieważ dotychczas nie pracowali zawodowo (19 – 20% bezrobotnych); niewielki odsetek bezrobotnych bez prawa do zasiłku to absolwenci (5%).

W grupie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Płocku są również osoby niepełnosprawne. Ich odsetek jest stosunkowo niewielki i oscyluje w granicach 3% ogólnej liczby bezrobotnych.

3. Niepełnosprawność.

W każdej społeczności żyją osoby niepełnosprawne, których możliwości życiowego funkcjonowania są ograniczone z uwagi na naruszoną sprawność organizmu.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (odpowiedni organ orzekający),

osoby niepełnosprawne biologicznie, tj. takie, które nie posiadają orzeczenia, ale mają (odczuwają) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych dla danego wieku³

W niniejszym opracowaniu wykazano dane dotyczące osób niepełnosprawnych, z wyszczególnieniem osób niepełnosprawnych prawnie.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku w Polsce osoby niepełnosprawne stanowią ok. 14,3% ogółu ludności kraju co oznacza, że co siódmy mieszkaniec Polski jest osobą niepełnosprawną.

10.229	9.860	96,4	2.311	23,4	3.795	38,5	3.610	36,6	144	1,5	369	3,6
--------	-------	------	-------	------	-------	------	-------	------	-----	-----	-----	-----

Źródło: materiały Głównego Urzędu Statystycznego

Ww. dane i zestawienia pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego i są wynikiem spisu powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku. Spisy powszechne są jedynym badaniem pełnym, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych i umożliwiają w miarę szczegółową charakterystykę tej grupy ludności.

Trudno ustalić przyczyny niepełnosprawności w Płocku i przedstawić kompleksową charakterystykę środowiska osób niepełnosprawnych – Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponuje danymi dotyczącymi liczby osób niepełnosprawnych w kolejnych latach, nie prowadzi statystyki i sprawozdawczości w zakresie ilości osób powyżej 75 roku życia pobierających zasiłki pielęgnacyjne.

Wg spisu powszechnego 6,6% osób niepełnosprawnych deklarowało, że są osobami bezrobotnymi – dane te nie korelują z danymi dotyczącymi niepełnosprawnych bezrobotnych uzyskanymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP w 2002r. stanowiły 2,9% ogólnej liczby osób niepełnosprawnych prawnie.

Tabela Nr 19
Niepełnosprawni bezrobotni w 2002 roku

Liczba osób niepełnosprawnych prawnie	%	Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP	%
10.229	100	297	2,9

Źródło: materiały Głównego Urzędu Statystycznego, informacje Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku

Tabela Nr 20
Liczba i struktura osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP wg wykształcenia.

Lata	Niepełnosprawni bezrobotni ogółem	Niepełnosprawni bezrobotni z wykształceniem							
		Wyższymi	%	Ogólnokształcącymi i średnim zawodowym	%	Zasadniczym zawodowym	%	Podstawowymi	%
2001	273	3	1,0	53	19,4	96	35,1	121	44,3
2002	297	3	1,0	52	17,5	101	34,0	141	47,5
2003	385	4	1,0	74	19,2	137	35,6	170	44,1
2004	396	6	1,5	87	22,0	140	35,4	163	41,2
2005	389	10	2,6	74	19,0	151	38,8	154	39,6

Źródło: informacje Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku

Tabela Nr 21
Niepełnosprawni bezrobotni zarejestrowani w PUP wg stopnia niepełnosprawności.

Lata	Niepełnosprawni bezrobotni ogółem	Stoień niepełnosprawności ⁴					
		Znaczny*	%	Umiarkowany**	%	Lekki***	%
2001	273	-	-	29	10,6	244	89,4
2002	297	-	-	25	8,4	272	91,6
2003	385	-	-	41	10,6	344	89,4
2004	396	1	0,3	34	8,6	361	91,2
2005	389	0	-	36	9,3	353	90,7

Źródło: informacje Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku

Najliczniejszą grupę wśród niepełnosprawnych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym (ok. 76 – 80%) co potwierdza fakt, iż osoby z niskimi kwalifikacjami zawodowymi mają niewielkie szanse na uczestnictwo w rynku pracy.

Pracy poszukują w zdecydowanej większości osoby częściowo niezdolne do pracy, legitymujące się lekkim stopniem niepełnosprawności (89 – 90% niepełnosprawnych bezrobotnych). Powodem poszukiwania pracy przez te osoby jest brak uprawnień do świadczeń rentowych, brak źródła utrzymania.

Wśród osób niepełnosprawnych prawnie bądź biologicznie są osoby zaburzone psychicznie (chorzy psychicznie, upośledzeni umysłowo bądź inne osoby wykazujące zaburzenia psychotyczne). Ustalono, iż w Poradni Zdrowia Psychicznego w Płocku zarejestrowanych jest ogółem 1.200 osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi. Niestety ww. Poradnia nie prowadzi szczegółowej ewidencji pacjentów z podziałem na jednostki chorobowe oraz miejsce zamieszkania – trudno zatem ustalić, czy zarejestrowane osoby są jedynie mieszkańcami miasta Płocka.

Terapię psychologiczną i farmakologiczną w stosunku do dzieci wykazujących zaburzenia psychiczne prowadzi Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, w której zarejestrowanych jest 690 pacjentów z terenu miasta Płocka. Również Poradnia dla Dzieci nie prowadzi szczegółowej ewidencji pacjentów z podziałem na jednostki chorobowe.

Brak szczegółowych danych dotyczących konkretnych schorzeń, podziału pacjentów na osoby chore psychicznie i upośledzone umysłowo utrudnia dokładne zdiagnozowanie problemów tych osób.

4. Patologie społeczne.

Zjawiska patologiczne rozwijają się wraz z rozwojem cywilizacji i techniki. Wiele z nich może wynikać z ubóstwa i braku podstawowych środków utrzymania. Często zdarza się, że na drogę przestępstwa (kradzieże, włamania) wkraczają osoby, które nie są w stanie zabezpieczyć elementarnych potrzeb rodziny.

Jak alarmują eksperci, jednym z głównych skutków ubóstwa jest właśnie zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.

O zagrożeniu bezpieczeństwa publicznego świadczą min. przestępstwa i wykroczenia dokonywane na danym terenie, rodzaje interwencji Policji i ich skala. O stanie bezpieczeństwa świadczą również uzależnienia (liczba osób i rodzaj uzależnienia) oraz ich społeczne skutki.

4 *całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji
 ** całkowita niezdolność do pracy
 *** częściowa niezdolność do pracy

Tabela Nr 22
Przestępczość w Płocku w latach 2001-2005

Lata	Liczba zarejestrowanych przestępstw							Przestępstwa gospodarcze	Pozostałe
	Ogółem	Zabójstwa	Gwałty	Rozboje + bójki	Kradzieże	Włamania			
2001	4190	4	6	166 +48*	846	971	-	2149	
2002	4433	5	8	197	960	1376	216	1671	
2003	4884	4	4	231	1036	1157	479	1973	
2004	4511	4	7	260	1120	1077	685	1358	
2005	4176	3	2	265	1153	847	428	1478	

* w 2001r. zanotowano 48 przestępstw dot. bójek i pobicia

Źródło: informacja Komendy Rejonowej Policji i Komendy Miejskiej Policji w Płocku

Tabela Nr 23
Pacjenci Izby Wyrzeźwień – liczba i częstotliwość pobytu

Lata	Liczba osób dowiezionych	Liczba osób przyjętych	Po raz pierwszy	Po raz drugi	Więcej niż 2 razy	Nieletni
1	2	3	4	5	6	7
2001	3549	3521	2120	890	539	84
2002	3080	3051	1910	680	490	79
2003	3024	2996	1891	412	693	43
2004	3208	3187	2004	417	766	27
2005	3842	3819	2287	553	979	51

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12
informacje Izby Wyrzeźwień w Płocku

Tabela Nr 24
Przyczyny dowiezienia do Izby Wyrzeźwień.

	Ogółem	Przyczyny								
		Awantura domowa	% 3:2	Zakłócenie ładu i porządku publicznego	% 5:2	Wywołanie zgorzenia publicznego	% 7:2	Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwym	% 9:2	Inne
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	3549	1311	36,9	749	21,1	1337	33,7	39	1,1	114
	3080	1225	39,8	602	19,5	1152	37,4	22	0,7	79
	3024	1271	42,0	544	17,9	1076	35,6	19	0,6	114
	3208	1369	42,7	556	17,3	1174	36,6	10	0,3	99

Źródło : Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10, 12
informacje Izby Wyrzeźwień w Płocku

Tabela Nr 25
Liczba i struktura pacjentów Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień SZP ZOZ

Lata	2001	2002	2003	2004	2005
Pacjenci					
Ogólna liczba	1354	1361	1108	1252	1375
Kryteria wiekowe	8	5	2	9	9
	178	146	116	161	153
	1148	1189	-	1082	1211

20 – 29 30 – 64 65 i więcej	20	21	4	-	2
Kryteria płci Kobiety Mężczyźni	242	192	124	176	241
	1112	1169	984	1076	1272
Ilość osób uzależnionych od alkoholu	1242	1241	1093	1191	1272
Ilość osób uzależnionych od narkotyków	11	17	15	35	50
Pozostałe uzależnienia	-	-	-	26	33
Rodzaj opieki Czynna Bierna	168	149	144	95	176
	1111	1212	964	1157	1199
Ilość osób leczonych po raz pierwszy	374	381	206	218	425
Ilość zobowiązanych do leczenia	180	175	264	106	176

Źródło : informacje Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień SZP ZOZ

Zebrane dane wskazują, że do 2003 roku liczba przestępstw sukcesywnie wzrastała, natomiast od roku 2004 obserwuje się ich znaczny spadek. Utrzymuje się wysoki odsetek przestępstw dotyczących włamań i kradzieży mienia. Wiele przestępstw powstaje z winy osób nietrzeźwych.

Na podstawie danych statystycznych widoczny jest stały wzrost liczby osób przebywających w Izbie Wyrzeźwień w Płocku. Niepokoi fakt, że zwiększeniu ulega liczba osób przebywających w Izbie Wyrzeźwień więcej niż dwa razy. Główną przyczyną dowiezienia do placówki są awantury domowe, co ma częsty związek ze stosowaniem przemocy wobec najbliższych członków rodziny.

Działaniami profilaktycznymi oraz leczeniem uzależnień zajmuje się Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień działająca w strukturach Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. Osoby nadużywające alkoholu mogą skorzystać z konsultacji psychicznej, leczenia farmakologicznego, terapii indywidualnej i grupowej. Z pomocy terapeutycznej mogą także korzystać rodziny osób nadużywających alkoholu.

Z przedstawionych danych wynika, że od 2001 roku utrzymuje się stała liczba osób uzależnionych od alkoholu, niepokoi wzrost tego zjawiska wśród kobiet. Najliczniejszą grupę pacjentów Poradni stanowią osoby w wieku 30 – 60 lat. Niepokoi fakt, iż pacjentami Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień są również osoby młode do 19 lat.

W badanym okresie sukcesywnie wzrastała także liczba osób uzależnionych od narkotyków. W roku 2005 zanotowano ponad 400% wzrost liczby osób uzależnionych od narkotyków, w stosunku do roku 2001.

Wśród zjawisk patologii społecznej coraz powszechniej występuje zjawisko przemocy w rodzinie. Ze statystyk Komendy Miejskiej Policji wynika, że coraz więcej zgłaszanych jest faktów przemocy – zjawisko to ma tendencje progresywne. Sprawcami przemocy są głównie mężczyźni (96 – 99% sprawców), którzy stosują przemoc wobec współmałżonka, rodziców, dzieci.

Skala przemocy domowej świadczy również o stanie społeczeństwa miasta Płocka, na co w większości przypadków mają wpływ warunki bytowe osób i rodzin. Można wnioskować, że stan ubóstwa ma duży wpływ na stan bezpieczeństwa. Im większy bowiem wskaźnik ubóstwa, tym większy odsetek sytuacji konfliktowych w rodzinie, tym większe zagrożenie bezpieczeństwa publicznego, tym więcej konfliktów między ludźmi.

Rozdział II. Zadania miasta w zakresie pomocy społecznej należące do właściwości gminy i powiatu.

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, podejmuje działania zmierzające do usamodzielnienia życiowego osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Gmina i powiat są obowiązane do pomocy osobie potrzebującej, w zakresie zaspokojenia jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Płock od roku 1999 (po reformie administracyjnej państwa) jako miasto na prawach powiatu zapewnia realizację zadań zleconych i zadań własnych gminy, jak również realizację zadań własnych powiatu oraz zadań z zakresu administracji rządowej zleconych powiatowi.

Zadania zlecone i zadania własne gminy obejmują:

- udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych: stałych, okresowych, celowych,
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalno - rentowe, zdrowotne,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, mieszkań chronionych, domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- dożywanie dzieci – głównie w szkołach,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,
- organizowanie i prowadzenie środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- pracę socjalną.

Do zadań powiatowych realizowanych przez miasto Płock należy:

- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego,
- organizowanie opieki i pomocy dzieciom w rodzinach zastępczych,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców poprzez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno - opiekuńczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji tych osób ze środowiskiem,
- pomoc w integracji ze środowiskiem uchodźcom (realizacja indywidualnego programu integracji),

osobom opuszczającym zakłady karne,
prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
prowadzenie mieszkań chronionych oraz ośrodków wsparcia o zasięgu powiatowym,
organizowanie i prowadzenie domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
doradztwo metodyczne, szkolenie i doskonalenie zawodowe dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.

Ww. zadania określa ustawa o pomocy społecznej⁵, która określa również kategorie klientów oraz kryteria, jakie należy spełnić aby zostać uznanym za klienta pomocy społecznej.

Miasto Płock zajmuje się również realizacją zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.⁶

Do zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej należy:

zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności, adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie w zakładzie pracy oraz rozpoznania przez służby medycyny pracy w/w potrzeb,

zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy,

refundacja wynagrodzeń osób niepełnosprawnych zatrudnionych na utworzonych stanowiskach pracy dla tych osób (na podstawie umów zawartych przed dniem 1 lutego 2003 roku),

udzielanie i umarzanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej przez osoby niepełnosprawne,

dofinansowanie szkoleń i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych,

dofinansowanie oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności.

Do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej należy:

dofinansowanie kosztów tworzenia oraz finansowanie w całości lub w części kosztów działalności lub kosztów poszerzenia warsztatów terapii zajęciowej,

dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,

dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,

dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym,

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami).

⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z 1997 r. z późn. zm.).

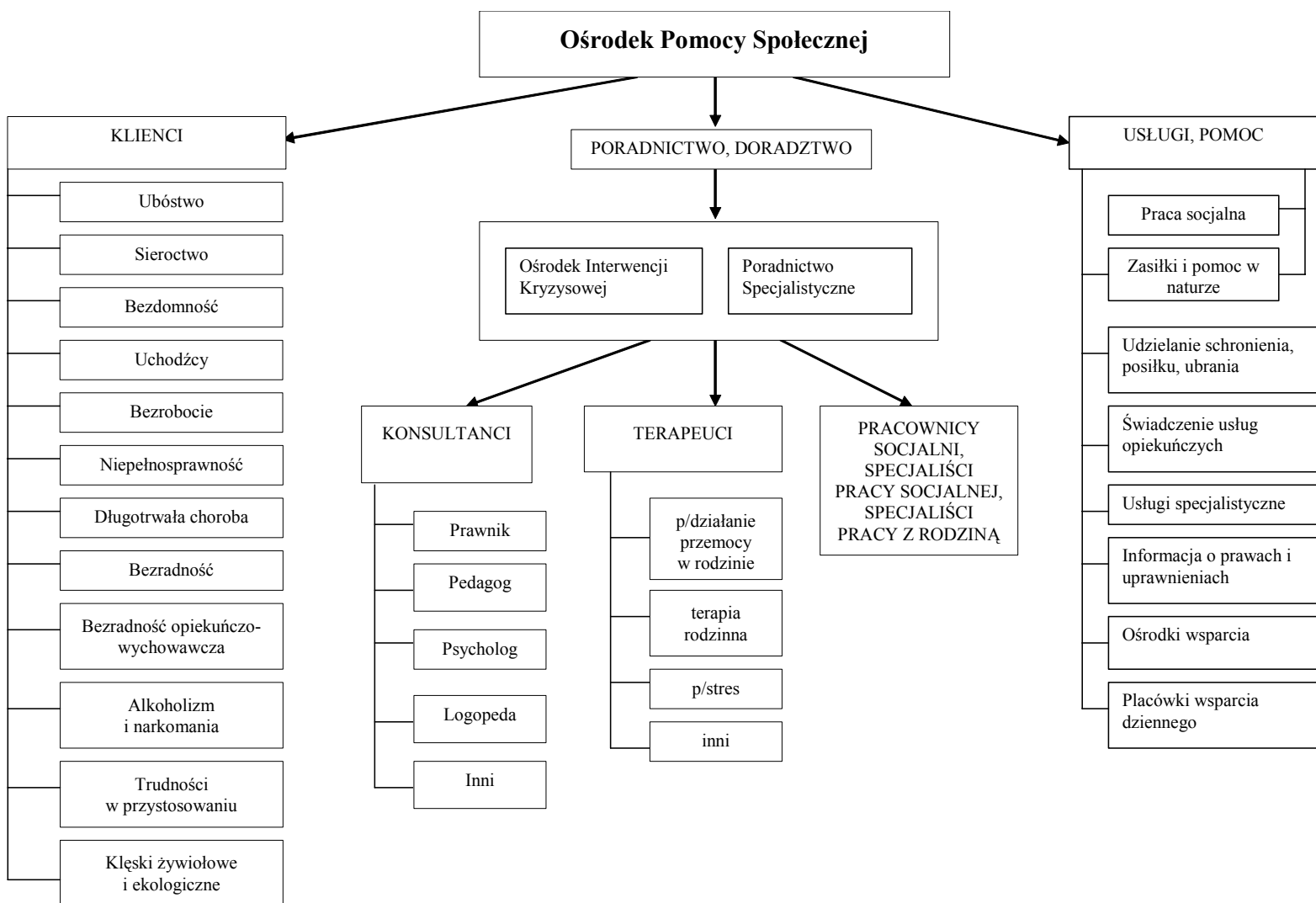
dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,

dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży.

Wymienione wyżej zadania realizowane są z wykorzystaniem środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Szeroko rozumiana pomoc społeczna i zagadnienia będące przedmiotem jej zainteresowania realizowane i wykonywane są przez ośrodki pomocy społecznej.

Schemat zamieszczony na następnej stronie przedstawia realizację zadań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku.

Kompleksowa i skuteczna realizacja wymienionych w niniejszym rozdziale zadań wymaga diagnozy sytuacji społecznej w gminie i powiecie oraz opracowania, na jej podstawie, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Płocka.

Rozdział III. Diagnoza sytuacji społecznej miasta Płocka.

Podstawą wszelkiej działalności praktycznej jest dobra diagnoza czyli rozpoznanie środowiska. Takie rozpoznanie ma sprecyzować przede wszystkim aktualny stan społeczności, potrzeby mieszkańców, problemy społeczne występujące w społeczności, zasoby ludzkie i instytucjonalne, które można wykorzystać do rozwiązania ważnych kwestii społecznych oraz prowadzenia działań zmierzających do zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Rozpoznanie środowiska może wskazać ewentualne przeszkody utrudniające działania naprawcze.

Pogłębiona diagnoza problemów, odpowiedni wybór celów i form działania pozwala opracować trafne projekty lub programy działań zmierzających do złagodzenia problemów, ich rozwiązania bądź zapobiegania ich powstawaniu.

Szczegółowa diagnoza problemów społecznych przedstawiona poniżej wskazuje, jakiej części społeczności miasta Płocka dotyczą poszczególne z problemów, które z nich się nasiliły, jakie tendencje (rosnącą lub malejącą) wykazuje każdy z problemów, jakie prognozy należy przyjąć dla społecznego funkcjonowania mieszkańców.

Diagnoza określa kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. Wskazuje na działania, które mogą mieć wyłącznie charakter pomocy finansowej, bądź profilaktyki; czy też mają motywować mieszkańców do zmian w swoim życiu (np. poprzez edukację, aktywne poszukiwanie pracy, zmianę kwalifikacji zawodowych bądź ich nabycie, itp.).

Diagnoza wskazuje również zasoby ludzkie i instytucjonalne stanowiące potencjał społeczny miasta, a wykorzystywane w praktycznej działalności pomocowej.

1. Charakterystyka klientów pomocy społecznej – najważniejsze problemy.

Organizatorem i realizatorem pomocy społecznej na terenie miasta Płocka i dla jego mieszkańców jest w głównej mierze Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który posiada największe i najpełniejsze rozeznanie w zakresie potrzeb społecznych osób i rodzin.

Działania Ośrodka wspomagają organizacje pozarządowe, które aktywnie włączają się w rozwiązywanie problemów społecznych i świadczą pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz osobom wykluczonym. Organizacje pozarządowe prowadzą jednak statystykę wycinkową, dotyczącą głównych pól swojej działalności.

Z analiz i danych statystycznych MOPS wynika, że z roku na rok wzrasta liczba osób oczekujących i wymagających wsparcia finansowego; pogarszają się warunki życia i sytuacja socjalno-bytowa części populacji mieszkańców miasta Płocka.

Klienci pomocy społecznej to osoby objęte świadczeniami pieniężnymi, pomocą w formie usług opiekuńczych, wsparciem środowiskowym, pracą socjalną.

Tabela Nr 26

Pomoc społeczna w Płocku w latach 2001 - 2005.

Lata	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin (gospodarstw domowych) objętych pomocą	Liczba osób w tych rodzinach	Udział w % 4 : 2
1	2	3	4	5
2001	130 609	6786	17403	13,3
2002	128 361	7865	19706	15,4
2003	127 533	8449	20768	16,3
2004	127 841	7468	17882	14,0
2005	127 400	7578	17602	13,8

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Z powyższej tabeli wynika, iż duży odsetek mieszkańców Płocka wymaga różnych form pomocy i wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Statystyka nie odzwierciedla jednak faktycznej sytuacji Płocczan. Pozorne zmniejszenie liczby osób i rodzin korzystających z pomocy spowodowane jest zmianą przepisów prawa (z katalogu świadczeń realizowanych w ramach ustawy o pomocy społecznej wyłączone zostały renty socjalne, zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze).

Wiele osób boryka się z problemami codziennej egzystencji, rodzinnymi, zdrowotnymi. Osoby te nie wymagają wsparcia materialnego, a jedynie porady bądź wskazówek i informacji w zakresie rozwiązywania trudnych spraw życiowych.

Tabela Nr 27

Charakterystyka gospodarstw domowych (rodzin) objętych pomocą w różnej formie

Wyszczególnienie	Gospodarstwa domowe w latach				
	2001	2002	2003	2004	2005
1-osobowe	2 297	2 707	3 078	2878	3188
2-osobowe	1 424	1 653	1 680	1513	1532
3-osobowe	1 304	1 544	1 680	1426	1265
4-osobowe	985	1 161	1 264	1004	941
5-osobowe	501	497	468	394	416
6-osobowe i więcej	275	303	279	253	236
O g ó ł e m	6 786	7 865	8 449	7468	7578

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Najczęściej z pomocy społecznej korzystają gospodarstwa domowe jednoosobowe tzn. osoby samotne bądź zamieszkujące z rodziną, ale prowadzące jednoosobowe (samodzielne) gospodarstwa domowe. Dużą grupę świadczeniobiorców stanowią również gospodarstwa 2 i 3 osobowe.

Wśród klientów korzystających z różnych form pomocy w głównej mierze są to zasiłkobiorycy tj. osoby i rodziny obejmowane pomocą pieniężną.

Tabela Nr 28

Osoby i rodziny korzystające z pomocy materialnej i niematerialnej, a ogólna liczba klientów MOPS

Lata	Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej	Liczba osób w tych rodzinach	Udział w % (4:2)	Udział w % (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
2001	6786	17403	5694	14778	83,9	84,9
2002	7865	19706	6299	16252	80,1	82,5
2003	8449	20768	6827	17040	80,8	82,1
2004	7468	17882	6221	15184	83,3	84,9
2005	7578	17602	6049	14709	79,8	83,6

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Tabela Nr 29

Pomoc materialna w latach 2001 – 2005, a liczba mieszkańców

Lata	Liczba mieszkańców	Liczba środowisk (rodzin) objętych pomocą materialną	Liczba osób objętych pomocą	Wskaźnik ubóstwa w % 4 : 2
1	2	3	4	5
2001	130 609	5694	14778	11,3
2002	128 361	6299	16252	12,7
2003	127 533	6827	17040	13,4
2004	127 841	6221	15184	11,9
2005	127 400	6049	14709	11,5

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków pieniężnych, pomocy w naturze i usługach oraz udział tych osób w ogólnej liczbie mieszkańców świadczy o skali ubóstwa w mieście oraz o pogarszającej się sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

Aktualnie wskaźnik ubóstwa w Płocku wynosi 11,5% i według prognoz będzie wzrastał. Mimo zaprzestania wypłacania rent socjalnych w 2003 roku i zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych, zasiłków stałych dla osób wychowujących dzieci niepełnosprawne, zasiłków gwarantowanych – liczba osób korzystających ze świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej utrzymuje się na tym samym poziomie. Oznacza to, że faktyczna liczba osób korzystających z pomocy systematycznie wzrasta.

Wśród rodzin korzystających z pomocy najliczniejszą grupę stanowią rodziny o niskich dochodach. Systematycznie wzrasta liczba rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne, rodziny w wieku poprodukcyjnym. Dochody tych rodzin – niskie emerytury bądź renty, nie pozwalają zaspokoić podstawowych potrzeb.

1.1. Ubóstwo.

Ubóstwo to brak dostatecznych środków materialnych do życia, bieda, niedostatek. To również stan warunków bytowych, który uniemożliwia lub w istotnym stopniu utrudnia realizację podstawowych funkcji życiowych.

Wśród czynników, które mają wpływ na ubóstwo społeczeństwa polskiego wymienia się alkoholizm w rodzinie, wielodzietność, przeludnienie mieszkań, wynajmowanie mieszkania, niezaradność życiową, podeszły wiek i emerytury wypłacane z tzw. starego portfela, niepełnosprawność.

Wg ekspertów EWG przyczynami ubóstwa są: bezrobocie, bezdomność, brak wykształcenia, brak komunikacji społecznej, niewłaściwa i niewystarczająca ochrona socjalna, nadmierne zadłużenie rodzin, odrzucenie pozytywnego modelu rodziny, nieodpowiednie i niewystarczające środki przeznaczone dla ludzi starych.

Linie ubóstwa wyznacza minimum egzystencji (biologiczne) jako jego dolną granicę oraz minimum socjalne – jako granicę górną.⁷

Dla celów pomocy społecznej granicę ubóstwa stanowi kryterium dochodowe rodziny, określone ustawą o pomocy społecznej. Jest to kryterium podstawowe, decydujące o prawie do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Najbardziej wiarygodną, przyjętą na użytek strategii, miarą ubóstwa w Płocku jest liczba rodzin objętych pomocą społeczną.

Tabela Nr 30

Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą w latach 2001 – 2005

Wyszczególnienie	Liczba rodzin i dynamika w latach									
	2001	%	2002	%	2003	%	2004	%	2005	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Świadczenie przyznane w ramach zadań zleconych i własnych (bez względu na rodzaj formę, liczbę i źródło finansowania)	5694	100	6299	110,6	6827	119,9	6221	109,3	6049	106,2
Świadczenie przyznane w ramach zadań zleconych (bez względu na rodzaj, formę i liczbę)	1627	100	1777	109,2	2037	125,2	1866	114,7	1114	68,5
Świadczenie przyznane w ramach zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę)	4743	100	5303	111,8	5612	118,3	5754	121,3	5596	118,0
Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	1092	100	1566	143,4	1622	148,5	1247	114,2	1529	140,1

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Na przestrzeni ostatnich 5-ciu lat następował systematyczny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy, co jest niestety potwierdzeniem ubożenia rodzin w Płocku.

W większości przypadków osoby i rodziny obejmowane są pomocą finansową ze środków budżetowych miasta Płocka. Coraz większy nacisk kładzie się na pracę socjalną w celu wzmocnienia lub rozwinięcia aktywności i samodzielności życiowej osób i rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

O wielkości i skali ubóstwa w mieście świadczą wydatki ponoszone rokrocznie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku na zaspokojenie elementarnych potrzeb osób i rodzin znajdujących się w niedostatku.

Tabela Nr 31

Wydatki na pomoc społeczną w Płocku w latach 2001 – 2005 (zasiłki i pomoc w naturze, usługi)

Lata	Środki wydatkowane na zasiłki pieniężne, w naturze i usługach	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Kwota przypadająca na rodzinę rocznie (2:3)
1	2	3	4
2001	11.608.323,-	5.694	2.038,-
2002	13.068.866,-	6.299	2.074,-
2003	12.529.047,-	6.827	1.835,-
2004	9.701.487,-	6.221	1.559,-
2005	10.812.768,-	6.049	1.786,-

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Od 2003 roku miał miejsce „pozorny” spadek wydatków na świadczenia z pomocy społecznej. Nie wynika to jednak z mniejszych nakładów finansowych, ale zmian przepisów prawnych. Od października 2003 roku pomoc społeczna nie przyznaje i nie wypłaca rent socjalnych (zadanie ZUS), a od maja 2004 roku, po wejściu w życie ustawy o świadczeniach rodzinnych, również zasiłków stałych dla osób opiekujących się dziećmi niepełnosprawnymi, zasiłków gwarantowanych, zasiłków pielęgnacyjnych.

Osoby i rodziny mają prawo do świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, klęski żywiołowej lub ekologicznej.⁸

Tabela Nr 32

Powód trudnej sytuacji życiowej*

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w latach									
	2001	%	2002	%	2003	%	2004	%	2005	%
Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy, w tym z powodu:	5694	100	6299	100	6827	100	6221	100	6049	100
Ubóstwa	2107	37,0	2236	35,5	2720	39,8	2533	40,7	2087	34,5
Sieroctwa	12	0,2	15	0,2	12	0,2	9	0,1	3	0,05
Bezdomności	238	4,2	210	3,3	244	3,6	209	3,4	209	3,5
Potrzeby ochrony macierzyństwa	291	5,1	241	3,8	306	4,5	140	2,3	52	0,9
Bezrobocia	3445	60,5	4097	65,0	4403	64,5	4511	72,5	4096	67,7
Niepełnosprawności	1660	29,2	1927	30,6	2141	31,4	1779	28,6	1567	25,9
Długotrwałej choroby	1230	21,6	1408	22,4	1607	23,5	1454	23,4	1163	19,2
Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	1001	17,6	1048	16,6	1220	17,9	1207	19,4	700	11,6
- rodziny niepełne	556	9,8	581	9,2	753	11,0	656	10,6	420	6,9
- rodziny wielodzietne	168	2,9	182	2,9	153	2,2	149	2,4	128	2,1
Alkoholizmu	309	5,4	371	5,9	398	5,8	338	5,4	572	9,5
Narkomanii	10	0,2	4	0,1	13	0,2	16	0,3	13	0,2
Trudności po przystosowaniu się do życia po opuszczeniu ZK	126	2,2	121	1,9	87	1,3	86	1,4	62	1
Kłęski żywiołowej lub ekologicznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* rodzina może występować kilkakrotnie

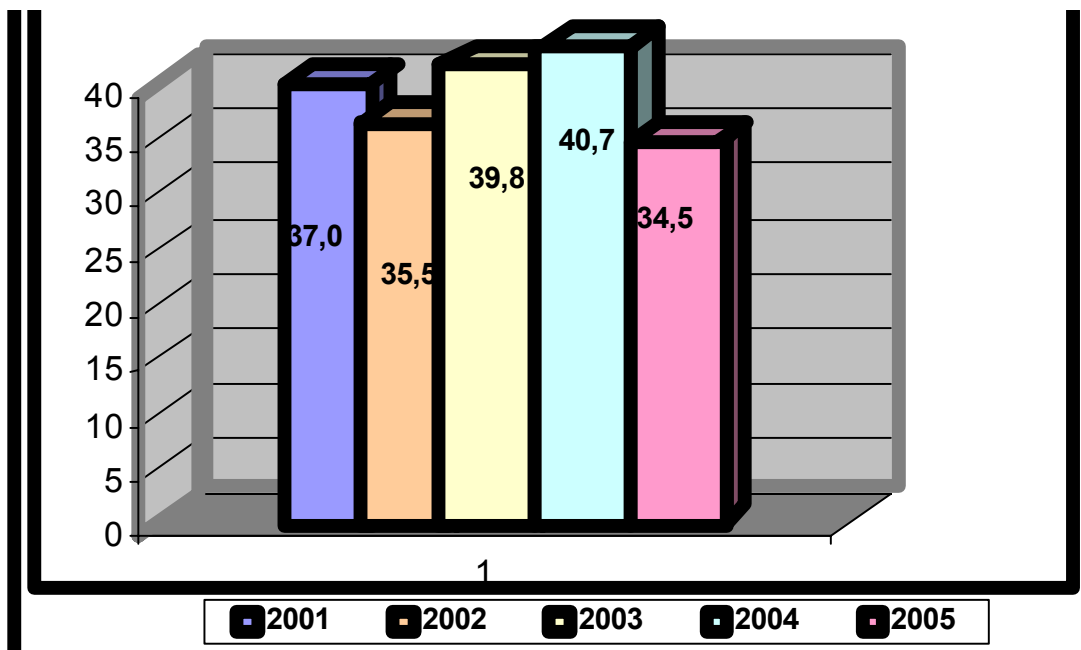
Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Powody, z racji których mieszkańcy Płocka obejmowani są pomocą społeczną są bardzo różne, a wszystkie z nich mają tendencje progresywne.

Pierwszym z powodów ubiegania się osób i rodzin o udzielenie świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo. Ma ono znaczenie kluczowe, ponieważ jest powiązane z innymi przyczynami korzystania z różnych form pomocy społecznej.

Wykres 7

Problem ubóstwa w latach 2001 – 2005.

Porównując skalę ubóstwa w latach 2001 – 2005 widać wyraźnie, że utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat (w roku 2005 odnotowano niewielki spadek) i jest główną przyczyną (problemem) ubiegania się o pomoc.

Bardzo często ubóstwu towarzyszą inne problemy i przyczyny ubiegania się o pomoc; chociażby problem niepełnosprawności czy długotrwałej choroby, które nie mogą być rozwiązane właśnie ze względu na ubóstwo (brak środków na zakup leków, żywności, opłaty mieszkaniowe, zakup opału, energii elektrycznej, itp.).

Wiele rodzin wskazuje na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; problem ten szczególnie dotyczy środowiska rodzin niepełnych. Jednak główną i najczęstszą przyczyną ubiegania się i korzystania z pomocy jest bezrobocie, które jest powodem złej sytuacji ekonomicznej i socjalno – bytowej tej grupy osób i ich rodzin, a w konsekwencji prowadzi do ubóstwa.

Brak możliwości zarobkowania to brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb materialnych rodziny, to brak perspektyw życiowych.

1.2. Bezrobocie.

Wiodącą grupą osób korzystających z pomocy społecznej są bezrobotni, w szczególności długotrwale pozostający bez pracy (powyżej 24 miesięcy). Bardzo często osoby te nie podejmują działań w celu znalezienia pracy, zaś podejmowanie jakichkolwiek działań okazuje się bezskuteczne. Taki stan rzeczy prowadzi do kolejnych zjawisk patologii społecznej, tj: ubóstwo, alkoholizm. Pojawiają się wszelkiego rodzaju problemy życiowe - rozdrażnienie, zamykanie się w sobie, zrywanie związków międzyludzkich, apatia i zniechęcenie.

Rodziny, których członkowie tracą prawo do zasiłku, w których nie pojawiają się nowe stałe źródła dochodu, „przechodzą” do pomocy społecznej. Często w rodzinach długotrwale dotkniętych bezrobociem i długotrwale borykających się z biedą, obserwujemy „biedę

dziedziczną”. Dzieci bezrobotnych rodziców najczęściej nie zdobywają wykształcenia, powielają wzorzec rodziców, zasilają społeczność bezrobotnych i korzystających z pomocy.

Długotrwałe bezrobocie staje się coraz poważniejszą kwestią społeczną. Brak pracy odbiera szansę na godne życie.

Od 2001 r. systematycznie ponad połowa rodzin korzystających w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z różnych świadczeń materialnych i niematerialnych – to rodziny dotknięte bezrobociem.

Tabela Nr 33

Osoby i rodziny korzystające z pomocy z powodu bezrobocia

Lata	Korzystający z pomocy materialnej i niematerialnej		W tym z powodu bezrobocia		%	%
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach		
1	2	3	4	5	4:2	5:3
2001	5694	14778	3445	9254	60,5	62,6
2002	6299	16252	4097	10889	65,0	67,0
2003	6827	17040	4403	11217	64,5	65,8
2004	6221	15184	4511	11061	72,5	72,8
2005	6049	14709	4096	9851	67,7	67

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu braku pracy (bezrobocia) utrzymuje się na podobnym poziomie od roku 2001, znaczny wzrost zaobserwowano w roku 2004 (o ponad 10% w stosunku do roku 2001).

Tabela Nr 34

Bezrobotni korzystający z pomocy społecznej w Płocku.

Lata	Bezrobotni ogółem	Dynamika % bezrobocia Rok poprzedni=100	Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia	Dynamika % osób objętych pomocą Rok poprzedni = 100	% udział zasilkobiorców do bezrobotnych ogółem (4:2)
1	2	3	4	5	6
2001	12890	100	4437	100	34,4
2002	14064	109,1	5240	118,1	37,2
2003	13981	99,4	4969	94,8	35,5
2004	13152	94,1	5005	100,7	35,5
2005	12824	97,5	4198	83,9	32,7

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku oraz informacje Powiatowego Urzędu Pracy

Powiatowym Urzędzie Pracy korzysta za świadczeń pomocy społecznej co oznacza, że co 3-ci bezrobotny jest klientem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Analizując opracowania dotyczące bezrobocia, w tym opracowania poświęcone bezrobociu w Płocku daje się zauważyć, że cechuje się ono: niskim wiekiem bezrobotnych od 18 – 34 lat , niskim wykształceniem: podstawowe i zasadnicze zawodowe, przewagą kobiet z niewielkim stażem pracy.

Badania przedmiotowe⁹ przeprowadzone przez Fundację Praesterno w miesiącach X – XI 2005 wśród młodych osób bezrobotnych w wieku 18 – 35 lat korzystających z pomocy społecznej wskazały na zagrożenie wykluczeniem społecznym tej grupy osób – spora grupa klientów MOPS zaadoptowała się do roli bezrobotnego i nikłej motywacji do zmiany sytuacji.

Wyniki badań wykazały bariery utrudniające wychodzenie z izolacji społecznej, tj.: zarejestrowani bezrobotni rzadko otrzymują z urzędu pracy propozycje zatrudnienia, większość osób bezrobotnych nie podejmuje żadnej pracy dorywczej, ponad połowa badanych przypuszcza, że propozycję satysfakcjonującej pracy otrzyma nie wcześniej niż za rok.

Mimo tych barier młodzi bezrobotni nadal mają potencjał stwarzający szanse na wyjście z zagrożenia wykluczeniem społecznym – około 75 – 83% badanych ujawnia dużą plastyczność w dostosowaniu się do warunków rynku pracy. Badani są zainteresowani zmianą zawodu i gotowi podjąć pracę w innym zawodzie, są zainteresowani udziałem w różnych kursach doskonalenia zawodowego, nauką języków obcych, podejmują prace dorywcze – co jest czynnikiem motywującym do zmiany swojej sytuacji życiowej.¹⁰

Opinie reprezentantów płockich instytucji dialogu społecznego¹¹ wskazały jednoznacznie, że bezrobocie jest głównym problemem społecznym występującym w Płocku (zdaniem badanych występuje ono dwa razy częściej niż jakikolwiek inny problem) – problem bezrobocie nie jest skutecznie rozwiązywany, działania w kierunku jego rozwiązania są za mało nasilone, sytuacja na płockim rynku pracy jest raczej zła, a tworzenie nowych miejsc pracy to lekarstwo na bezrobocie.

Instytucje i organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej nie dysponują instrumentami pozwalającymi walczyć z bezrobociem ani je likwidować, czy nawet zmniejszać. Mogą jedynie minimalizować jego skutki. Minimalizowanie skutków musi jednak iść w parze z działaniami, których celem będzie systematyczne zmniejszanie bezrobocia.

Działania jednostek samorządowych, organizacji pomocowych i charytatywnych winny skupić się na :

działaniach osłonowych, polegających na obejmowaniu rodzin bezrobotnych pomocą w różnych formach wynikających z przepisów prawa, w szczególności ustawy o pomocy społecznej,

oddziaływaniu na bezrobotnych poprzez podnoszenie ich świadomości o konieczności pomagania samym sobie tak, aby jedynym ich ekonomicznym celem przestało być oczekiwanie na zasiłek z pomocy społecznej,

podnoszeniu świadomości bezrobotnych klientów MOPS w sferze wyobrażeń o poszukiwanej pracy, aby mieli świadomość, iż nawet krótka, sezonowa praca ma istotne znaczenie nie tylko ekonomiczne, ale również przywraca równowagę rodziny w innych obszarach,

posiadaniu oferty dla aktywnie poszukujących pracy w postaci różnych form opieki nad dziećmi oraz osobami starszymi, uzależnionymi od opieki dorosłych osób zdrowych,

wyodrębnianiu oferty dla długotrwale bezrobotnych rodzin korzystających z pomocy chcących

⁹ Badania przeprowadzono wśród 870 gospodarstw domowych tj. 12% rodzin objętych pomocą

¹⁰ Raport z badań „Sytuacja młodych mieszkańców Płocka z rodzin objętych pomocą społeczną”. Tomasz Kowalewicz, Fundacja Praesterno Warszawa, grudzień 2005

¹¹ Raport z badań „Problemy społeczne i pomoc społeczna w Płocku w 2005r. Opinie reprezentantów płockich instytucji dialogu społecznego”. Program realizowany we współpracy z MOPS w Płocku, współfinansowany przez rządowy program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Płock, Warszawa grudzień 2005, Fundacja Praesterno

aktywnie poszukiwać pracy - w ramach poradnictwa rodzin - tak aby zminimalizować stres związany z poszukiwaniem pracy, często po kilkunastu latach przerwy, tworzeniu warunków sprzyjających edukacji dzieci z rodzin najuboższych w celu zdobywania wykształcenia, które ma znaczący wpływ na znalezienie zatrudnienia.

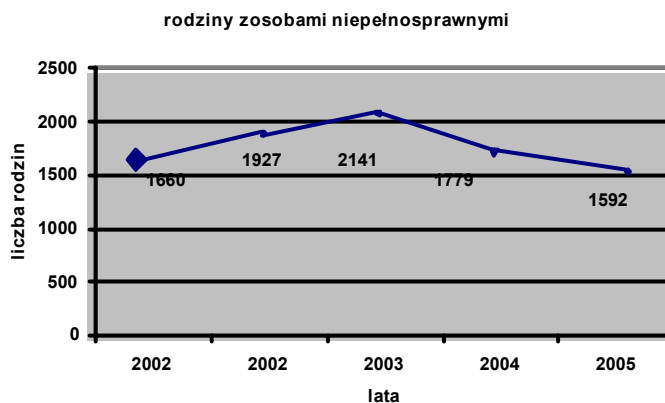
Skuteczna walka z bezrobociem, przynajmniej częściowe jego zmniejszenie to powinnośc instytucji zajmujących się „z urzędu” przeciwdziałaniem zjawisku bezrobocia. Zapewnienie bezrobotnym zatrudnienia w różnych formach np. zatrudnienie socjalne, roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, jak również dostosowanie kształcenia (kursy, szkolenia) do potrzeb rynku pracy mogą przyczynić się do rozwiązania części aktualnych problemów społecznych mieszkańców miasta Płocka.

1.3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Dużą grupę klientów korzystających z pomocy stanowią osoby niepełnosprawne bądź rodziny, w których żyje osoba niepełnosprawna (ok. 25 - 30% ogólnej liczby rodzin) oraz rodziny, gdzie dominującym problemem jest długotrwała choroba (ok. 19 - 23%).

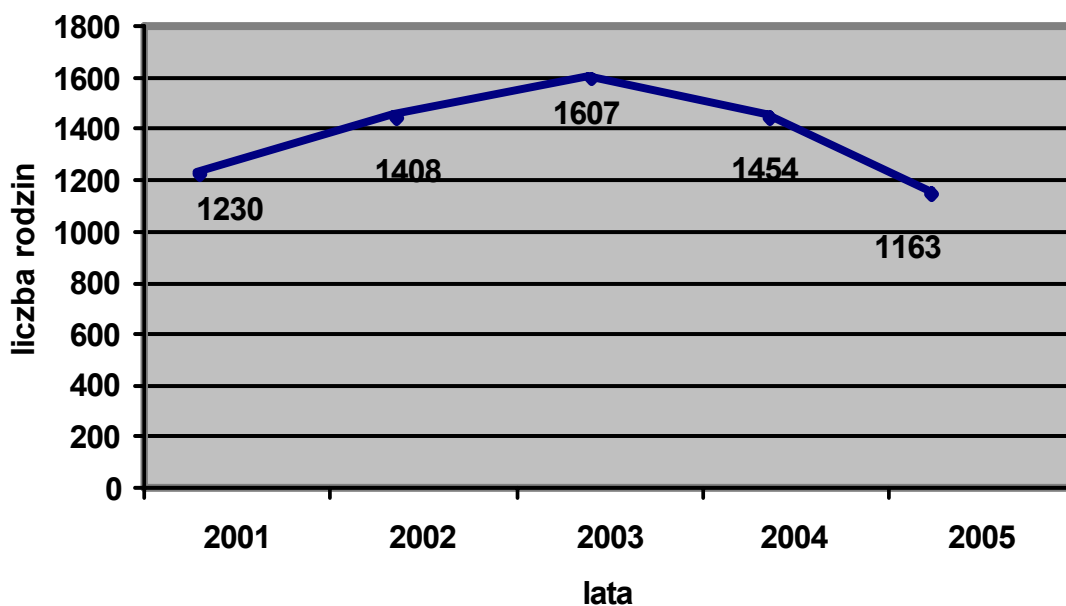
Przy czym powody korzystania z pomocy mogą się zązębiać, dlatego w tej samej rodzinie równocześnie może występować problem niepełnosprawności, jak również problem długotrwałej choroby.

Wykres 8

Wykres 9

rodziny z problemem długotrwałej choroby

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez osoby niepełnosprawne i przewlekle chore są różnorodne. Część z tych osób objęta jest stałymi formami pomocy – korzystają z zasiłków stałych, do IX/2003 objęci byli pomocą w formie rent socjalnych, do IV/2004 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał również zasiłki stałe z tytułu opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi. Pomoc udzielana jest również w postaci zasiłków celowych, z przeznaczeniem m.in. na: leki, leczenie, zakup żywności, opału na zimę, zakup niezbędnej odzieży. Stosunkowo liczna grupa osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych korzystająca z pomocy społecznej świadczy o ubóstwie tych osób i rodzin, o ich szczególnie trudnej sytuacji ekonomicznej spowodowanej m.in. trudną sytuacją zdrowotną.

1.3.1. Oparcie społeczne.

Dla osób, które z powodu choroby bądź niepełnosprawności mają poważne trudności w życiu codziennym organizowane jest oparcie społeczne.

Oparcie społeczne polega w szczególności na:

podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności do samodzielnego, aktywnego życia,

organizowaniu w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji,

pomocy w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych,

zapewnieniu kontaktu z otoczeniem.

Niepełnosprawni i długotrwanie chorzy korzystają z systemu środowiskowego wsparcia

poprzez usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, usługi terapeutyczne i wspomagające świadczone w Środowiskowym Domu Samopomocy bądź w mieszkaniu chronionym terapeutycznym.

Tabela Nr 35
Usługi opiekuńcze w latach 2001-2005

Lata	Liczba środowisk objętych usługami opiekuńczymi	Liczba osób w tych środowiskach	Liczba osób, którym przyznano usługi			Udział w %	
			Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	5:4	6:4
1	2	3	4	5	6	7	8
2001	296	401	297	251	46	84,5	15,5
2002	302	414	303	255	48	84,2	15,8
2003	315	433	315	263	52	83,5	16,5
2004	326	443	327	247	80	75,5	24,5
2005	329	443	336	272	64	81	19

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Usługi opiekuńcze adresowane są do nielicznej grupy klientów (ok. 4 – 5% ogółu korzystających), są to głównie osoby niepełnosprawne, osoby starsze, które z powodu długotrwałej choroby bądź wieku wymagają pomocy innych osób, a są samotne bądź też posiadają rodzinę, a rodzina nie jest w stanie zapewnić im właściwej opieki.

Badania przedmiotowe przeprowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2000r. wykazały, że wśród korzystających z tej formy pomocy ponad 70% to osoby niepełnosprawne (z orzeczoną znaczną i umiarkowaną stopniem niepełnosprawności), ok.30% to osoby bez oznaczonej niepełnosprawności.

W większości przypadków (ok.75% usługobiorców) to osoby przewlekle chore, cierpiące na schorzenia reumatoidalne, miażdżycę, choroby serca.

Usługi opiekuńcze polegają głównie na wykonywaniu czynności porządkowych, zakupach oraz czynnościach higieniczno - pielęgnacyjnych.

Dla osób z zaburzeniami psychicznymi (chorzy psychicznie, upośledzeni umysłowo, osoby wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych)

**organizowane są
specjalistyczne usługi
opiekuńcze, których celem
jest m.in. uczenie i
rozwijanie umiejętności
niezbędnych do
samodzielnego życia,
pielęgnacja – jako
wspieranie procesu
leczenia, rehabilitacja
fizyczna i usprawnianie
zaburzonych funkcji
organizmu, pomoc
mieszkaniowa, zapewnienie
dzieciom i młodzieży z
zaburzeniami psychicznymi
dostępu do zajęć
rehabilitacyjnych**

i rewalidacyjno- wychowawczych.

Tabela Nr 36
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2001 - 2005

Lata	Liczba osób korzystających	Kobiety	%	Mężczyźni	%
2001	24	19	79,2	5	20,8
2002	27	20	74,1	7	25,9
2003	35	25	71,4	10	28,6
2004	36	24	66,7	12	33,3
2005	43	26	60,5	17	39,5

Źródło: materiały statystyczne MOPS w Płocku

Tabela Nr 37
Stan zdrowia (jednostki chorobowe) osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Jednostka chorobowa	L a t a				
	2001	2002	2003	2004	2005
Psychoza schizofreniczna	2	3	3	2	-
Schizofrenia paranoidalna	4	6	8	14	16
Zaburzenia urojeniowe	1	1	3	2	2
Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	2	1	3	3	7
Upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym	-	-	2	2	1
Zaburzenia osobowości	-	1	2	2	1
Zaburzenia somatyczne	1	1	2	3	2
Zespół depresyjno-lękowy	1	1	2	-	1
Zespół otępienny	1	1	2	-	-
Autyzm atypowy	-	-	1	1	1
Zespół paranoidalny	1	1	2	-	1
Zaburzenia nerwicowe	-	1	1	-	-
Nerwica	-	1	1	-	-
Zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem mózgu	1	2	2	1	1
Zespół psychoorganiczny	2	-	-	-	-
Zaburzenia depresyjne	2	1	1	2	2
Zaburzenia lękowe	1	1	-	-	-
Otępienie starcze	1	1	-	-	-
Depresja	1	2	-	-	-
Zaburzenia schizofreniczne	1	-	-	-	-
Zaburzenia schizotypowe	1	2	-	-	1
Zespół Downa	1	-	-	-	-
Choroba afektywna dwubiegunowa	-	-	-	1	1
Reakcja na ciężki stres	-	-	-	1	1

Nieorganiczne zaburzenia psychotyczne	-	-	-	1	1
Zaburzenia adaptacyjne	-	-	-	-	1
Organiczne zaburzenia urojeniowe	-	-	-	1	1
Zaburzenia dysocjacyjne	-	-	-	-	1
Epizod depresyjny	-	-	-	1	1
Razem	24	27	35	36	43

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi obejmowane są przede wszystkim osoby chore na schizofrenię paranoidalną, które wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Pomoc powoduje przede wszystkim zmniejszenie bądź ograniczenie ilości i częstotliwości hospitalizacji tych osób w ramach psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Szczególną formą oparcia społecznego jest Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, który swoją działalność rozpoczął w X/1999r i funkcjonuje w formie domu dziennego pobytu i zajęć świetlicowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia usprawnianie w formie treningów i terapii zajęciowej, psychoterapię, organizację czasu wolnego; zapobiega nawrotom choroby psychicznej.

Tabela Nr 38

Osoby korzystające z usług Środowiskowego Domu Samopomocy

Lata	Uczestniczy Środowiskowego Domu			Udział w %	
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	(3:2)	(4:2)
1	2	3	4	5	6
2001	31	8	23	25,8	74,2
2002	23	8	15	34,8	65,2
2003	27	12	15	44,4	55,6
2004	32	16	16	50	50
2005	34	15	19	44,1	55,9

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Tabela Nr 39

Liczba osób korzystających z pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy w zależności od jednostki chorobowej.

Jednostka chorobowa	L a t a				
	2001	2002	2003	2004	2005
Schizofrenia paranoidalna	20	16	16	17	19
Depresja	1	1	2	3	2
Zaburzenia schizofreniczne	1	2	2	2	1
Osobowość schizoidalna	-	-	1	1	1
Zaburzenia schizofreniczne	1	1	1	1	-

Zespół psychoorganiczny	2	1	1	-	-
Zespół paranoidalny	1	1	1	-	-
Zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem mózgu	1	1	2	-	-
Reakcje depresyjno-sytuacyjne	-	-	1	-	-
Osobowość borderline	1	-	-	-	-
Psychoza schizoafektywna	1	-	-	-	-
Mania z objawami psychicznymi	1	-	-	-	-
Zaburzenia lękowe	1	-	-	-	-
Schizofrenia rezydualna	-	-	-	2	3
Neurastenia	-	-	-	1	1
Organiczne zaburzenia nastroju	-	-	-	1	2
Zaburzenia adaptacyjne	-	-	-	1	1
Inne zaburzenia psychiczne	-	-	-	1	2
Organiczne zaburzenia osobowości	-	-	-	1	-
Nieorganiczne zaburzenia psychotyczne	-	-	-	1	1
Zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne	-	-	-	-	1
Razem	31	23	27	32	34

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Z analizy danych wynika, że uczestnikami zajęć wspierająco - rehabilitacyjnych w Środowiskowym Domu Samopomocy są przede wszystkim osoby chore na schizofrenię paranoidalną. Osoby cierpiące na inne zaburzenia psychiczne rzadko korzystają z usług oferowanych przez ten ośrodek wsparcia.

Z zajęć usprawniających, na przestrzeni ostatnich 5-u lat działalności Środowiskowego Domu Samopomocy, korzystali głównie mężczyźni.

Nową formą środowiskowego wsparcia jest mieszkanie chronione terapeutyczne przeznaczone dla 5 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Mieszkanie rozpoczęło swoją działalność od 2.11.2004r i ma na celu usamodzielnienie życiowe tych osób poprzez treningi czynności dnia codziennego. Proces terapeutyczny zapobiega wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób niepełnosprawnych, a jednocześnie pobudza do aktywności i prowadzi do poprawy jakości ich życia.

Propozycje pomocy oferowane dla osób niepełnosprawnych i chorych, służą przede wszystkim integracji tych osób ze środowiskiem lokalnym.

Nie wszystkie działania mogą być ukierunkowane na usamodzielnienie, albowiem wiele osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych boryka się z problemami finansowymi i pogarszającą się sytuacją socjalno-bytową. Drożące leki, konieczność rehabilitacji leczniczej, brak możliwości zatrudnienia to główne powody korzystania tej grupy z pomocy społecznej.

Wiele osób niepełnosprawnych, chorych psychicznie mogłaby funkcjonować samodzielnie, przy niewielkim (minimalnym) wsparciu ze strony służb socjalnych, pod warunkiem podjęcia pracy.

Ze statystyk prowadzonych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że jednym z celów składanych wniosków w sprawie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest właśnie zatrudnienie (24-32%).

Tabela Nr 40

Liczba wniosków i główne cele ubiegania się o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności¹²

12 wnioskodawca może w jednym wniosku wskazać kilka celów wydania orzeczenia

(w tym również orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień).

Cel złożenia wniosków	Lata	2001		2002		2003		2004		2005	
		liczba wniosków	%	liczba wniosków	%	liczba wniosków	%	liczba wniosków	%	liczba wniosków	%
1	Wnioski ogółem ¹³ : w tym	772	100	1176	100	1123	100	1261	100	1623	100
2	Zatrudnienie	248	32,1	283	24,1	293	26,0	359	28,5	520	32,0
3	Warsztaty terapii zajęciowej	46	6,0	73	6,2	65	5,8	66	5,2	110	6,8
4	Sprzęt rehabilitacyjny i zaopatrzenie ortopedyczne	255	33,0	301	25,6	229	20,3	269	21,3	305	18,8
5	Pomoc społeczna w tym wsparcie środowiskowe	495	64,1	591	50,3	536	47,6	647	51,3	799	49,2

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Wyniki tabeli wskazują, że większość osób ubiegających się o orzeczenie stopnia niepełnosprawności chce skorzystać z różnych form pomocy społecznej; przy czym nie chodzi tutaj jedynie o pomoc finansową, ale możliwość skorzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (usługi opiekuńcze, terapeutyczne, rehabilitacyjne). Stała grupa wnioskodawców (ok. 6%) jest zainteresowana uczestnictwem w warsztatach terapii zajęciowej.

Omawiając problem niepełnosprawności, warto zwrócić uwagę na schorzenia i przyczyny, z jakich orzeczono stopień niepełnosprawności. Są to dane bardzo ważne z punktu widzenia planowania działań i kierunków rozwoju środowiskowych form pomocy adresowanych do osób niepełnosprawnych, a minimalizujących marginalizację tej grupy osób.

Tabela Nr 41

Liczba orzeczeń pozytywnych według schorzeń w latach 2001 - 2005

Kod	L a t a									
	2001		2002		2003		2004		2005	
	Razem	%	Razem	%	Razem	%	Razem	%	Razem	%
Liczba orzeczeń ogółem	774	100	805	100	1147	100	1167	100	1385	100
Ps	123	15,9	114	14,2	167	14,6	130	11,1	195	14,1
L	40	5,2	38	4,7	50	4,3	71	6,1	108	7,8
O	34	4,4	32	4,0	56	4,9	51	4,4	49	3,5
S	131	16,9	170	21,1	243	21,2	244	20,9	273	19,7
T	29	3,7	28	3,5	48	4,2	53	4,5	48	3,5

13 W tabeli przedstawiono 4 główne cele ubiegania się o orzeczenie. Suma wierszy 2 + 3 + 4 + 5 nie jest równa wartościom podanym w wierszu 1.

M	12	1,6	13	1,6	27	2,4	14	1,2	23	1,7
N	133	17,2	117	14,5	155	13,5	241	20,7	261	18,8
R	179	23,1	229	28,4	285	24,8	266	22,8	287	20,7
I	93	12,0	64	8,0	116	10,1	97	8,3	141	10,2

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Legenda:

Ps – upośledzenia umysłowe i choroby psychiczne,

L – zaburzenia głosu, mowy i słuchu,

O – schorzenia narządu wzroku,

S – schorzenia układu krążenia i układu oddechowego,

T – schorzenia układu pokarmowego,

M – schorzenia układu moczowo – płciowego,

N – schorzenia neurologiczne,

R – schorzenia narządu ruchu,

I – inne: w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia i choroby układu krwiotwórczego.

Analiza orzeczeń wydanych na przestrzeni ostatnich 5-u lat wskazuje, iż niepełnosprawność spowodowana jest głównie schorzeniami narządu ruchu (ok. 24%). Druga duża grupa osób niepełnosprawnych to osoby cierpiące na schorzenia układu krążenia i układu oddechowego (ok. 20%). Z uwagi na schorzenia neurologiczne orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności legitymuje się ok. 17% niepełnosprawnych, natomiast ok. 14 % to osoby chore psychicznie i upośledzone umysłowo.

Osoby te, z uwagi na różnorodność schorzenia, rokowania oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania zostały zaliczone do określonego stopnia niepełnosprawności.

Tabela Nr 42

Liczba wydanych orzeczeń według stopni niepełnosprawności w latach 2001 – 2005

Lata	2001	2002	2003	2004	2005
Stopnie niepełnosprawności					
Lekki	297	315	424	428	488
umiarkowany	307	348	509	541	658
znaczny	170	142	214	198	239
R a z e m	774	805	1 147	1167	1385
Nie zaliczono	48	103	154	118	127
O g ó ł e m	822	908	1 301	1285	1512

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

W większości przypadków osoby niepełnosprawne legitymują się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (44,2 % wydanych orzeczeń) oraz lekkim stopniem niepełnosprawności (37,2%). Orzeczenia o stopniu znacznym wydano 18,5% osób niepełnosprawnych.

Tabela Nr 43
Struktura osób niepełnosprawnych według wieku i płci

Lata	Ogółem	Wiek								Kobietv		Meżczyźni	
		16 – 25 lat		26 – 40 lat		41 – 60 lat		61 i więcej		Liczba	%	Liczba	%
		liczba	% (3:2)	liczba	% (5:2)	liczba	% (7:2)	liczba	% (9;2)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	774	169	21,8	108	14,0	367	47,4	130	16,8	391	50,5	383	49,5
2002	805	255	31,7	129	16,0	323	40,1	98	12,2	364	45,2	441	54,8
2003	1147	246	21,5	179	15,6	521	45,4	201	17,5	565	49,3	582	50,7
2004	1167	207	17,7	163	14,0	531	45,5	266	22,8	532	45,6	635	55,4
2005	1385	228	16,5	204	14,7	583	42,1	370	26,7	704	50,8	681	49,2

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Niepełnosprawność dotyka przede wszystkim osoby w wieku 41 – 60 lat (ok. 44% ogólnej liczby osób orzekanych przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności) oraz młodzież i młode osoby dorosłe w wieku 16 – 25 lat (ok. 22%). Dużą grupę osób niepełnosprawnych stanowią również osoby w wieku 61 lat i więcej (tj. ok. 20%). Niepełnosprawność dotyczy w takiej samej mierze kobiet co i mężczyzn.

Struktura osób niepełnosprawnych – ich wiek i stopień niepełnosprawności oraz cel złożenia wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności wskazują na konieczność poszukiwania rozwiązań służących aktywizacji tej grupy społecznej. Największym problemem osób niepełnosprawnych jest brak wykształcenia bądź niskie kwalifikacje oraz brak pracy, co utrudnia im normalne funkcjonowanie w środowisku lokalnym. Większość z nich postrzegana jest jako osoby nie w pełni wartościowe, cechujące się niską wydajnością.

Konieczne jest zatem kształtowanie otoczenia przyjaznego osobom niepełnosprawnym, pobudzanie społecznej aktywności tych osób oraz poprawa warunków ich życia, co pozwoli podnieść wartość własnej osoby, jak również wypełnić sens życia.

1.3.2. Rehabilitacja zawodowa i społeczna.

Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych i skala zjawiska niepełnosprawności obliguje do tego, aby działania podejmowane w kierunku polepszenia warunków życia i jakości życia osób niepełnosprawnych odpowiadały wprost na potrzeby tej grupy osób.

Niepełnosprawni mieszkańcy miasta Płocka akcentują konieczność przełamania wszelkiego rodzaju barier „funkcjonalnych” utrudniających im codzienne wykonywanie swoich ról, sygnalizując oczekiwania dotyczące uzyskania pomocy w rozwiązywaniu swoich codziennych potrzeb.

Zauważalne jest bardzo duże zainteresowanie problemem likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zaopatrzeniem w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, jak też udziałem osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych. Oczekiwania osób niepełnosprawnych w tym zakresie wyrażają się

w rosnącej z roku na rok liczbie składanych wniosków
powyższych zadań.

o udzielenie dofinansowania do

Zgodnie z polskimi uregulowaniami prawnymi dotyczącymi problematyki rehabilitacji osób niepełnosprawnych, jakie zawarte zostały przede wszystkim w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez rehabilitację należy rozumieć zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie samych osób niepełnosprawnych, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Zaspakajanie zgłaszanych i opisywanych powyżej oczekiwań osób niepełnosprawnych z pewnością stanowi istotę prowadzenia procesu rehabilitacji społecznej tych osób.

Jest także inny aspekt owej rehabilitacji, a mianowicie rehabilitacja zawodowa. Odmienne do istniejącego wzrostu zainteresowania rehabilitacją społeczną, pomoc oferowana w zakresie zawodowym odbierana jest przez „środowisko potencjalnie zainteresowanych” jako nieatrakcyjna. Głównymi przyczynami takiego stanu wydają się być zmiany w obowiązującym porządku prawnym. Unormowania jakie obowiązują w chwili obecnej są dla pracodawców po prostu nieatrakcyjne, zaś indywidualne osoby niepełnosprawne, które mogły by ubiegać się o pożyczkę ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wykazują duże obawy co do zaciągania zobowiązań długoterminowych. Nadmienić należy, że osoby niepełnosprawne wykazują duże zainteresowanie tą formą rehabilitacji, jednak w większości nie decydują się na składanie stosownych wniosków.

Tabela Nr 44

Wydatkowanie środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Ośrodek Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej w Płocku w latach 2001 – 2005

Rodzaj zadania	Kwota środków wydatkowanych na poszczególne zadania				
	2001	2002	2003	2004	2005
Wydatki na pokrycie kosztów organizacji nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (art. 26 w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.01.2003r.)	968.826 (23 utworzone stanowiska pracy)	1.285.643 (31 utworzonych stanowisk pracy)	56.581 (3 utworzone stanowiska pracy)	brak zadania	brak zadania
Wydatki na pokrycie kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych (art. 26 w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.01.2003 r.)	831.724 (193 pracowników)	478.554 (115 pracowników)	410.136 (86 pracowników)	328.001,38 (67 pracowników)	172.000,00 (11 pracowników)
Wydatki na tworzenie lub wyposażenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności rozpoznane przez służby medycyny pracy w/w potrzeb	brak zadania	brak zadania	-	-	-
Wydatki na pokrycie kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych	34.063 brak danych	26.118 (41 uczestników szkoleń)	19.992 (39 uczestników szkoleń)	19.598,00 (36 uczestników szkoleń)	19.600,00 (39 uczestników szkoleń)

finansowanie pożyczek na rozpoczęcie działalności podarzej	195.000 (6 pożyczek)	229.859 (6 pożyczek)	15.000 (1 pożyczka)	140.000 (3 pożyczki)	70 (1 po
finansowanie działalności warsztatów i zajęciowej	1.759.500 (6 WTZ / 125 uczestników)	1.1.759.500 (6 WTZ / 125 uczestników)	1.990.628 (6 WTZ / 125 uczestników)	2.013.980,66 (6 WTZ / 125 uczestników)	1.751 (6 M
finansowanie turnusów rehabilitacyjnych osoby dorosłe	116.864 (325 osób dorosłych i dzieci	29.1084 (59 osób)	101.918 (199 osób dorosłych i dzieci	162.197,00 (283 osoby)	283 (471
osoby dorosłe i młodzież	49.610 brak danych	55.406 (98 osób)	47.933 (92 osoby)	34.919,00 (82 osoby)	92 (99
finansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i pomocnicze	43.379 (100 wniosków)	37.775 (114 wniosków)	98.960 (205 wniosków)	416.306,53 (480 wniosków)	683 (596 w
osoby dorosłe i młodzież	20.866 (53 wnioski)	43.709 (55 wniosków)	61.453 (141 wniosków)	102.616,43 (182 wnioski)	148 (200 w
finansowanie likwidacji barier (ogólnie) osoby dorosłe	61.858	-	193.356 (37 umów)	314.874 (48 umów)	288 (35 u
osoby dorosłe i młodzież	(18 umów łącznie: dorośli i dzieci)	-	19.525 (5 umów)	144.332,39 (27 umów)	150 (26 u
finansowanie budowy, rozbudowy modernizacji obiektów służących rehabilitacji	brak zadania	-	-	Brak zadania	Brak
finansowanie sportu, kultury, rekreacji osoby niepełnosprawnych	brak zadania	39.475 (5 umów)	15.000 (4 umowy)	118.448,78 (14 umów)	179 (24 u

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Osoby niepełnosprawne w codziennym życiu napotykają na szereg barier i utrudnień. Konieczność borykania się z istniejącymi barierami funkcjonalnymi, zaspokajaniem potrzeb w zakresie przedmiotów i sprzętu niezbędnego dla pełnienia normalnych ról w społeczeństwie stanowią dla tych osób poważne wyzwania.

Problemy te przede wszystkim dotyczą osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Łamanie tego rodzaju barier może być wskazywane jako priorytet we wszelkiej działalności pomocowej na rzecz osób niepełnosprawnych. Ważna jest także pomoc polegająca na poprawie funkcjonowania osób, których niepełnosprawność nie powoduje poruszania się na wózku inwalidzkim (osoby niewidome, schorzenia kończyn górnych) i niwelowaniu

problemów w bezpośrednim komunikowaniu się. Likwidacja barier w komunikowaniu się ma na celu osiągnięcie możliwie najpełniejszego poziomu funkcjonowania tych osób, jakości ich życia oraz integracji społecznej.

Ważne jest, by osoby niepełnosprawne (głównie w wieku aktywności zawodowej oraz dzieci) w możliwie pełny sposób mogły integrować się z otaczającym je środowiskiem.

Należy jednak nadmienić, że poza życiem w środowisku wymagającym od osób niepełnosprawnych zwiększonego wysiłku związanego z codziennością otoczoną utrudnieniami i niedogodnościami, dużym problemem tej społeczności są nadal występujące bariery mentalno – psychiczne osób pełnosprawnych.

Pomimo zauważalnych już znaczących zmian w tym zakresie, nadal istnieje w środowisku tzw. osób zdrowych „inne” spojrzenie na osobę niepełnosprawną. Spojrzenie to jest dodatkowo spolaryzowane, ponieważ z jednej strony osoby dotknięte niepełnosprawnością traktowani są ulgowo, zaś z drugiej strony - jako „zło konieczne”. Obydwie postawy są niewłaściwe i splotają problem niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne powinny być traktowane partnersko. Należy stawiać im pewne wymagania, wskazując jednocześnie uprawnienia. Ta grupa społeczna nie oczekuje i nie potrzebuje łagodniejszego traktowania, dąży do tego by jej potrzeby określać przy jej aktywnym udziale. Ludzie niepełnosprawni chcą decydować o swoim życiu. Stawianie wymagań wobec osób niepełnosprawnych, a jednocześnie nie wyręczanie ich przez osoby pełnosprawne podczas wykonywania obowiązków i czynności, może być pomocne w odnajdywaniu przez te osoby własnej pozycji społecznej.

1.4. Problemy ludzi starych.

Demograficzne starzenie się ludności staje się powszechnym zjawiskiem w skali całego świata, także Polski. Z prognoz demograficznych oraz badań J.Z.Holzera wynika, że szczególnie istotny przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym nastąpi po roku 2010-2015, gdy w wiek emerytalny wejdą liczne roczniki wyżu demograficznego z lat 50-tych.¹⁴

W 2010 roku będzie około 5 mln osób starszych (osoby powyżej 65 roku życia), które stanowić będą 13% całej populacji. Prognozy na rok 2020 zakładają, że udział ludzi starszych wśród Polaków będzie wynosił 17,4%. Wzrośnie procentowy udział roczników najstarszych w ogólnej liczbie populacji – co czwarta osoba starsza będzie miała co najmniej 80 lat. Również prognozy dla Płocka przewidują sukcesywne starzenie się społeczeństwa.

Aktualnie z pomocy społecznej korzysta niewielki odsetek ludzi starszych, w wieku poprodukcyjnym – 9,8%, a wieku sędziwym – 3,3%. Udział osób starszych korzystających z różnych form pomocy w ogólnej liczbie mieszkańców stanowi jedynie - 0,7%, a w grupie mieszkańców w wieku poprodukcyjnym - 5,4%. Nie jest to jednak problem marginalny, ponieważ zjawisko ma charakter postępujący.

Przekrojowe badania diagnostyczne, zarówno w Polsce jak również prowadzone przez MOPS w Płocku, a dotyczące problemu starości w Płocku zarysowały ogólny obraz sytuacji ludzi starych.

Coraz częściej sytuacja materialna osób starszych jest zła. Wydatki związane z wyżywieniem stanowią ponad 50% dochodu, resztą dochodów pokrywane są opłaty mieszkaniowe oraz leczenie. Równie trudna jest sytuacja zdrowotna tych osób – większość ludzi starszych choruje, a wydatki związane z leczeniem pomniejszają i tak niewielki dochód. Aktywność

społeczna seniorów jest znikoma – większość z nich skazana jest na funkcjonowanie w obrębie własnych mieszkań, a jedynymi miejscami spotkań są grupy religijne i Kluby Seniora.

Wraz z wiekiem pogarsza się stan zdrowia, wiele osób wymaga opieki i pielęgnacji, całodobowych usług opiekuńczych, które zaoferować i zagwarantować mogą jedynie domy pomocy społecznej.

Tabela Nr 45

Osoby umieszczone w Domach Pomocy Społecznej w latach 2001 - 2005

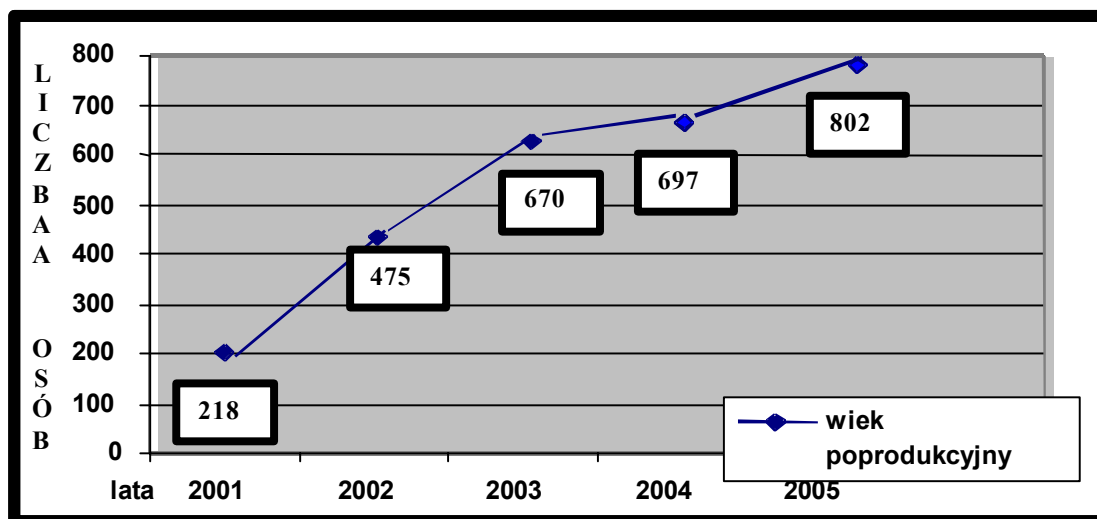
Lata	Osoby skierowane do DPS	Osoby umieszczone w DPS
2001	35	17
2002	29	32
2003	35	33
2004	36	24
2005	36	47

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Osamotnienie, choroba i konieczność stałej opieki i pomocy drugiej osoby to główne powody ubiegania się o umieszczenie w domach pomocy społecznej.

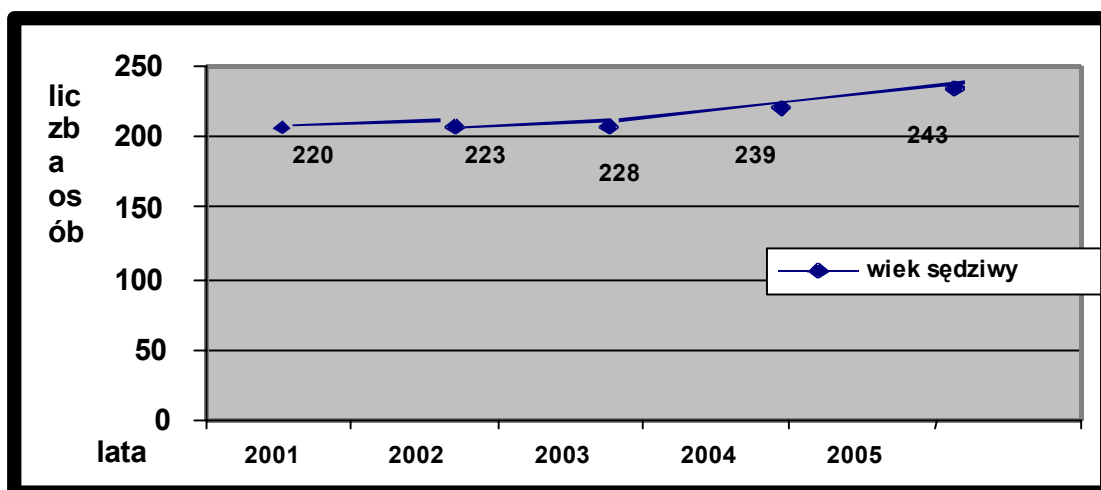
Sytuacja ekonomiczna osób w wieku poprodukcyjnym pogarsza się, co potwierdza poniższy wykres. Dane statystyczne wskazują na wzrost grupy osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niedostatku wynikającego z przynależności do grupy wieku poprodukcyjnego.

Wykres 10

Osoby w wieku sędziwym (powyżej 75 lat) korzystające z funduszy pomocy społecznej w latach 2001 – 2005 nie stanowią dużej grupy klientów, a ich liczebność od kilku lat pozostaje na takim samym poziomie.

Wykres 11

Populacja osób starszych jest specyficzna z wielu względów. Osoby te częściej chorują, część tych osób to osoby niepełnosprawne, ich dochody są bardzo niskie i nierzadko nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb.

Zmiana trudnej sytuacji osób starszych to przede wszystkim zapewnienie takich warunków finansowych, aby mogli żyć godnie. Konieczne jest rozwijanie sieci środowiskowego wsparcia poprzez szeroką ofertę i większą dostępność usług domowych, jak również organizowanie nowych form opieki półotwartej (dzienne ośrodki wsparcia, kluby seniora).

Ważne jest również utrzymanie już rozwiniętej sieci placówek całodobowych przez zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej dla osób starszych, samotnych.

Dodatkowym problemem, który powoduje deprawację starszego pokolenia jest wzrost w szybkim tempie rzeszy ludzi pozbawionych zatrudnienia. Zgłoszone przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej propozycje walki z bezrobociem, polegają na ograniczaniu możliwości zatrudnienia emerytów oraz wysyłania na wcześniejsze emerytury ludzi wykształconych, z bogatym doświadczeniem. Stosunkowo młodzi emeryci stają się bierni, odizolowani od dotychczasowego środowiska zawodowego, zamykają się w gronie rodzinnym. W efekcie starość psychospołeczna zaczyna się kilka lat wcześniej, a Państwo ma wzrastającą liczbę emerytów, którym trzeba zapewnić należne świadczenia oraz leczenie chorób wynikłych z odrzucenia społecznego i braku aktywności życiowej.

1.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest jednym z częstszych powodów korzystania z pomocy społecznej. Dotyczy coraz większego odsetka rodzin objętych pomocą.

Problem bezradności występuje przede wszystkim w grupie rodzin wielodzietnych i niepełnych, a spowodowany jest głównie bezrobociem, brakiem perspektyw życiowych, prawidłowych wzorców wychowawczych, oparcia w środowisku rodzinnym i najbliższym otoczeniu.

Tabela Nr 46

Rodziny z dziećmi korzystające z różnorodnych form pomocy

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004		2005	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
o liczbie dzieci 1	1.085	2.713	1.292	3.584	1.380	3.849	1235	3298	1034	2825
o liczbie dzieci 2	936	3.322	1.069	3.914	1.065	3.957	1061	3784	872	3283
o liczbie dzieci 3	486	2.221	488	2.272	508	2.444	477	2207	404	2005
o liczbie dzieci 4	183	1.036	191	1.086	200	1.103	172	962	160	992
o liczbie dzieci 5	80	522	72	499	87	541	74	486	68	542
o liczbie dzieci 6	36	273	40	299	38	306	22	173	22	162
o liczbie dzieci 7 i więcej	19	179	23	214	27	217	18	166	19	119
OGÓLEM	2.825	10.266	3.175	11.868	3.305	12.417	3059	11076	2579	9928

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Z powyższego zestawienia wynika, że wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej różnej formie tj. świadczeń materialnych, rzeczowych, pomocy usługowej i pracy socjalnej ponad 50% - to rodziny z dziećmi. To właśnie rodziny z dziećmi borykają się z wielorakimi problemami życiowymi, min. ekonomicznymi, opiekuńczymi bądź wychowawczymi.

Jednak pierwsze - dominujące miejsce wśród rodzin, w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zajmują rodziny wielodzietne i niepełne.

1.5.1. Rodziny wielodzietne i niepełne.

W środowiskach rodzin wielodzietnych (czworo i więcej dzieci) występuje nagromadzenie całego szeregu problemów społecznych, począwszy od ubóstwa spowodowanego min. bezrobociem rodziców, poprzez niejednokrotnie występujący alkoholizm, aż do zachowań przestępczych wśród rodziców, a także wśród dzieci. Poszczególne problemy współwystępują ze sobą, często na zasadzie przyczynowo – skutkowej.

Tabela Nr 47

Liczba rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy (w formie świadczeń materialnych i niematerialnych)

Lata	Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy	Ogólna liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin wielodzietnych	Liczba osób w tych rodzinach	Udział w %	
					4:2	5:3
1	2	3	4	5	6	7
2001	6786	17403	318	2.010	4,7	11,5
2002	7865	19706	326	2.098	4,1	10,6
2003	8449	20768	352	2.167	4,2	10,4
2004	7468	17882	286	1787	3,8	9,99
2005	7578	17602	269	1815	3,5	10,3

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Rodziny wielodzietne nie są grupą dominującą wśród ogółu korzystających z pomocy społecznej (stanowią aktualnie 3,5%). Z badań, jakie tutaj Ośrodek przeprowadził w roku 1998 i 2003 wynika jednak, że rodziny te są trwale związane z ośrodkiem pomocy społecznej – 75% rodzin wielodzietnych stale korzysta z pomocy tj. 5 lat i dłużej. Świadczy to o biernej postawie rodziców, skazuje na życie w ubóstwie i uprawdopodobnia dziedziczenie biedy.

Rodziny niepełne również borykają się z wieloma problemami, głównie dotyczy je problem złej sytuacji materialno – bytowej. Zmieniające się warunki ekonomiczne, niestabilizowany rynek pracy powodują najczęściej ubóstwo tych rodzin. Na osamotnionym rodzicu spoczywa obowiązek zapewnienia i zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych tj. żywność, ubranie, opłaty mieszkaniowe, opłaty związane z nauką dziecka lub dzieci. Niejednokrotnie rodzic jest osobą bezrobotną, utrzymuje rodzinę jedynie ze świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych bądź alimentów na dzieci.

Tabela Nr 48

Rodziny niepełne korzystające z pomocy

Lata	Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy	Ogólna liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin niepełnych	Liczba osób w tych rodzinach	Udział w %	
					4:2	5:3
1	2	3	4	5	6	7
2001	6786	17403	1106	3248	16,3	18,7
2002	7865	19706	1110	3350	14,1	17,0
2003	8449	20768	1311	3687	15,5	17,8
2004	7468	17882	1298	3818	17,4	21,4
2005	7578	17602	1279	3843	16,9	21,8

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Brak podstawowych środków utrzymania powoduje postępującą degradację społeczną rodzin niepełnych i wielodzietnych. Narastające i współistniejące inne problemy powodują występowanie zjawisk patologicznych w rodzinie, brak zaradności życiowej, a w konsekwencji bezradność opiekuńczo – wychowawczą wobec dzieci.

Zarówno w przypadku rodzin wielodzietnych, jak i niepełnych, ewentualne i możliwe formy pomocy winny koncentrować się przede wszystkim na poprawie statusu materialnego tych rodzin, poprzez pomoc w znalezieniu pracy dla bezrobotnych rodziców oraz konkretne wspieranie dzieci (od dożywiania do pomocy finansowej w potrzebach edukacyjnych). Wskazane są takie formy pomocy, które nie tylko dawałyby tym rodzinom doraźne wsparcie, ale także uaktywniałyby je do samodzielnego poszukiwania wyjścia z trudnej sytuacji.

1.5.2. Problemy opiekuńczo – wychowawcze.

A. Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego.

W „Raporcie o sytuacji polskich rodzin” przyjętym przez Radę Ministrów w 1998 roku wśród głównych przyczyn zagrożeń rodziny wymieniono:

bezrobocie,

brak zainteresowania rodziców przyszłością dzieci,

propagowanie konsumpcyjnego stylu życia,

upadek autorytetu szkoły,
zły wpływ mediów i środowiska rówieśniczego.

Mimo, że dokument ma już 8 lat, wydaje się być nadal aktualny – nadal istnieją te same zagrożenia i podobne przyczyny patologii życia rodzinnego.

Degradacja zachowań dzieci i młodzieży, narastanie zjawisk patologicznych wśród osób małoletnich oraz brak należytej opieki nad dziećmi pochodzącymi ze środowisk dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo, powoduje konieczność oddziaływań terapeutycznych i profilaktycznych w stosunku do dziecka, jak i całej rodziny.

W mieście Płocku od ponad 11 lat prowadzone są systematyczne działania mające na celu zapobieganie niedostosowaniu i sieroctwu społecznemu dzieci i młodzieży.

Z roku na rok liczba rodzin i dzieci wymagających wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wzrasta, bowiem nasilają się zjawiska patologiczne wśród dzieci i młodzieży.

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań wobec dziecka udziela się pomocy w formie pobytu w placówce opiekuńczo – wychowawczej wsparcia dziennego (świetlice środowiskowej).

Tabela Nr 49

Liczba dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2001 – 2005

Lp.	Świetlica	2001	2002	2003	2004	2005
1.	Świetlica Środowiskowa Nr 9 ul. Norwida 7a	31	39	40	25	17
2.	Świetlica Środowiskowa Nr 4 ul. Sienkiewicza 44	34	39	39	25	34
3.	Świetlica Środowiskowa Nr 5 ul. Otolińska 23	32	38	38	40	41
4.	Świetlica Środowiskowa Nr 12 ul. Browarna 6	17	15	15	14	19
5.	Świetlica Środowiskowa Nr 1 ul. Góry 7	26	21	21	19	20
6.	Świetlica Środowiskowa Nr 8 ul. Walecznych 20	17	19	19	18	21
7.	Świetlica Środowiskowa Nr 13 ul. Gierzyńskiego 17	20	19	21	21	17

8.	Ognisko Opiekuńcze Nr 14 ul. Otolińska 23	17	23	23	20	15
xx	RAZEM	194	213	214	182	184

Źródło ; materiały statystyczne MOPS w Płocku

Tabela Nr 50

Liczba dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych prowadzonych organizacje pozarządowe w latach 2001 – 2005

Lp.	Świetlica	2001	2002	2003	2004	2005
1.	Świetlica Miejska Nr 3 ul. Kościuszki 22 Organizator: Oddział Miejsko-Powiatowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	38	38	33	33	36
2.	Świetlica Miejska Nr 6 ul. Słodowa 1* Organizator: Zarząd Miejski Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	35	35	36	---	---
3.	Świetlica Miejska Nr 10 ul. Jakubowskiego 10 Organizator: Komenda Hufca Związku Harcerstwa Polskiego	25	25	27	26	28
4.	Świetlica Miejska Nr 2 ul. Kościelna 8 Organizator: Parafia Św. Benedykta	35	35	34	28	28
5.	Świetlica Miejska Nr 11 ul. Kościuszki 5 Organizator: Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Św. Brata Alberta	45	45	31	26	27
6.	Świetlica Miejska Nr 7 ul. Bartnicza 1 Organizator: Zarząd Miejski Polskiego Czerwonego Krzyża	22	20	26	24	25
7.	Ośrodek Wsparcia dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych „Promyczek” ul. Borowicka 3 Organizator: Zarząd Miejski Polskiego Czerwonego Krzyża	22	22	22	19	23
xx	RAZEM	222	220	209	156	167

Źródło ; materiały statystyczne MOPS w Płocku

- od I/2004 świetlica przekształcona w Klub Profilaktyki Środowiskowej

Świetlice wspierają rodziny poprzez obejmowanie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi, podtrzymywanie więzi emocjonalnej dziecka z rodziną. Każde dziecko uczęszczające do świetlicy ma zapewnioną pomoc w nauce, pomoc w pokonywaniu i rozwiązywaniu trudności szkolnych i życiowych. Bieżąca współpraca specjalistów (wychowawca świetlicy —→ pracownik socjalny —→ kurator sądowy —→ pedagog szkolny) i ustalenie planu współdziałania z dzieckiem i rodziną, pozwala na udzielanie jak najszerszej i jak najbardziej efektywnej pomocy. Świetlica to także miejsce, gdzie można efektywnie wykorzystać czas wolny rozwijając swoje zainteresowania i uzdolnienia (czynny udział w zajęciach sportowych, plastycznych, muzycznych i ekologicznych, imprezach, festynach itp.).

Zadania i formy pracy realizowane w świetlicach są skuteczne i bardzo potrzebne. Nie mniej jednak z upływem czasu stają się one niewystarczające. Z perspektywy czasu można zauważyć, że dzieci uczęszczające do świetlic przejawiają coraz większe deficyty i zaburzenia rozwojowe.

Uzupełnieniem pracy dydaktyczno - wychowawczej świetlic środowiskowych jest działalność Klubów Profilaktyki Środowiskowej oraz grup socjoterapeutycznych. Są to placówki otwarte, przeznaczone w szczególności dla dzieci i młodzieży, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju społecznego, mających trudności emocjonalne oraz zaburzenia zachowania. Placówki przeznaczone są również dla dzieci i młodzieży z rodzin funkcjonujących prawidłowo, prowadzą działalność profilaktyczno – edukacyjno - informacyjną dotyczącą zapobiegania uzależnieniom i innym zjawiskom z tym związanym, promocji zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Kluby Profilaktyki Środowiskowej prowadzone są przez płockie organizacje pozarządowe.

Tabela Nr 51

Liczba dzieci i młodzieży objętych opieką Klubów Profilaktyki Środowiskowej.

Lp.	Klub Profilaktyki Środowiskowej	2001	2002	2003	2004	2005
1.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „NASZ DOMEK”, ul. Jachowicza 4 Prowadzący: Parafia Św. Stanisława Kostki	25	30	30	50	50
2.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „ORATORIUM KSIĘDZA BOSKO”, ul. Jachowicza 4 Prowadzący: Parafia Św. Stanisława Kostki *	-	-	-	40	50
3.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „ARKA” ul. Św. Wojciecha 2 Prowadzący: Parafia Św. Wojciecha**	25	25	20	15	-
4.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „PRZYJACIELE” ul. Krótka 3a Prowadzący: Komenda Hufca ZHP	25	25	20	20	25
5.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „AMICUS” ul. Krakówka 2 Prowadzący: Parafia Św. Benedykta	36	35	30	25	25
6.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „NASZ KRAĞ” ul. Kościuszki 5 Prowadzący: Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Św. Brata Alberta	35	35	35	25	25
7.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „PRZYJACIEL DZIECKA” Ul. Dobrzyńska 2a Prowadzący: Zarząd Miejski TPD***	-	-	-	40	35

8.	Grupy socjoterapeutyczne „SZUFLADA” ul. Rembielińskiego 6a Prowadzący: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „KAI KAIROS”****	-	-	25	15	20
9.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „SKARPIAK” ul. Asnyka 2 Prowadzący: Parafia Św. Ducha *****	-	-	-	40	35
XX	Razem	146	150	160	270	265

Zródło: materiały pochodzące z zasobów Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka

Legenda:

* Klub utworzony w 2004r.

** Klub uległ likwidacji z końcem 2004r.

*** Klub funkcjonował jako świetlica środowiskowa do 2004r.

****Grupy działają od 2003r.

***** Klub utworzony w 2004r.

W celu osiągnięcia jak najlepszych efektów wymagają stosowania w pracy coraz lepszych metod i form pedagogicznych, organizacji zajęć korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych.

B. Opieka i wychowanie poza rodziną naturalną.

Skutkiem bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest umieszczenie dziecka poza rodziną naturalną. W ostatnich latach jedynie niewielki odsetek dzieci przebywało w różnych typach placówek z powodu sieroctwa naturalnego. Niestety większość dzieci zostaje umieszczonych tam z powodu niepowodzeń szkolnych oraz demoralizacji i spraw karnych. Niepokoi fakt, iż coraz częściej powodem umieszczenia małoletnich w placówkach opiekuńczo – wychowawczych jest niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców.

Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej lub niedostosowanemu społecznie powiat zapewnia opiekę i wychowanie w formie rodzinnej opieki zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Rodzina zastępcza, sprawując osobistą opiekę, w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw. Zapewnia dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju.

Rozróżnia się rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, nie spokrewnione z dzieckiem oraz rodziny zastępcze zawodowe nie spokrewnione z dzieckiem:

wielodzietne – dla licznego rodzeństwa (nie mniej niż troje dzieci i nie więcej niż sześcioro dzieci),

specjalistyczne - dla dzieci niedostosowanych społecznie lub dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji,

o charakterze pogotowia rodzinnego - zapewniające pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 15 miesięcy.

Tabela Nr 52

Zestawienie ilościowe rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Płocka oraz umieszczonych w nich dzieci.

Lata	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2001	172 (w tym 1 pogotowie rodzinne) ¹⁵	225
2002	172 (w tym 2 pogotowia rodzinne)	234
2003	160 (w tym 3 pogotowia rodzinne)	214
2004	168 (w tym 3 rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego)	216
2005	167 (w tym 3 rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem – <ul style="list-style-type: none"> • 2 o charakterze pogotowia rodzinnego • 1 specjalistyczna) 	239

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Tabela Nr 53

Przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej

L.p.	Przyczyna umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej	Udział w %
1.	Ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	38
2.	Śmierć rodziców lub jednego z nich	24
3.	„Dziecko panięskie”	12
4.	Nie ustalone ojcostwo dziecka	10
5.	Bezdomność rodziców lub nieznanie miejsce ich pobytu	6
6.	Niepełnosprawność rodziców lub jednego z rodziców	5
7.	Rozwód rodziców	5

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Ubóstwo i bezrobocie, a w konsekwencji bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i sprawach związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego to główne powody ograniczenia tym rodzicom władzy rodzicielskiej i umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych (w 38%). Duży odsetek dzieci wychowywanych w rodzinach zastępczych to sieroty i półsieroty, które utraciły oboje lub jednego z rodziców biologicznych (24%).

W wielu przypadkach rodzinę zastępczą stanowią dziadkowie – w 12% dla dzieci „panieńskich” oraz w 10% dla dzieci, w stosunku do których ojcostwo nie zostało ustalone.

Do rodzin zastępczych trafiają również dzieci z powodu:

rozvodu rodziców - nowy partner życiowy rodzica (głównie matki) nie akceptuje dziecka z wcześniejszego związku (5%),

niepełnosprawności ruchowej lub umysłowej rodziców bądź rodzica biologicznego – brak możliwości sprawowania bezpośredniej opieki nad własnymi dziećmi (5%),

¹⁵ Do roku 2003 operowano nazewnictwem pogotowia rodzinne, od roku 2004 – zawodowe niespokrewnione z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego

bezdolności rodziców – brak możliwości ustalenia ich miejsca pobytu (6%).

Wymienione wyżej bezpośrednie przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spowodowane są najczęściej alkoholizmem rodziców biologicznych, problem alkoholowy występuje w 90% przypadków.

Zachowania patologiczne dzieci i młodzieży, demoralizacja, zachowania agresywne, przestępcze, autodestrukcyjne są powodem kierowania małoletnich do placówek opiekuńczo – wychowawczych całodobowych, obejmujących dzieci opieką całkowitą.

Tabela Nr 54

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych.

Rodzaj placówki	Liczba dzieci przebywających w placówkach w latach:				
	2001	2002	2003	2004	2005
Ośrodek Opiekuńczo- Wychowawczy w Płocku	163	110	85	128	116
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Płocku	8	8	8	9	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Płocku	-	6	6	8	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3 w Płocku	-	-	8	8	10
Placówki opiekuńczo – wychowawcze na terenie całego kraju ¹⁶	Brak danych	Brak danych	21	14	14
Razem	171	124	128	167	168

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

16 Do 2002 roku nie prowadzono statystyki odnośnie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów. Od stycznia 2003 roku obowiązują przepisy regulujące odpłatność za pobyt dzieci w placówkach - za dziecko umieszczone w placówce na terenie innego powiatu powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do placówki ponosi wydatki na jego utrzymanie.

Pełnoletnia młodzież opuszczająca różne typy placówek zostaje objęta pomocą w formie pracy socjalnej i poradnictwa pedagogicznego oraz pomocą pieniężną i rzeczową. Pomoc ma na celu życiowe usamodzielnienie wychowanków placówek i rodzin zastępczych, jak również ich integrację ze środowiskiem.

Tabela Nr 55

Zestawienie ilościowe wychowanków objętych pomocą w związku z usamodzielnieniem.

Usamodzielniani wychowankowie	L a t a				
	2001	2002	2003	2004	2005
Osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych	73	74	88	85	84
Osoby usamodzielniane z placówek opiekuńczo-wychowawczych	21	35	41	41	43
Razem	94	109	129	126	127

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Opieka nad dzieckiem i rodziną oznacza podejmowanie wszelkich działań zmierzających do zaspokojenia potrzeb i stworzenia warunków prawidłowego rozwoju i wychowania. Najlepszym rozwiązaniem dla każdego dziecka jest utrzymanie go, jak najdłużej w rodzinie naturalnej bądź poszukiwanie najlepszych, alternatywnych rozwiązań korzystnych dla dziecka i rodziny.

Pozytywne doświadczenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w organizowaniu rodzin zastępczych, zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych (do 2003 roku pogotowi rodzinnych) oraz prowadzeniu usamodzielnień wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, pozwalają wyciągnąć następujące wnioski:

opieka rodzinna jest tańsza niż instytucjonalna (w roku 2005 średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w Ośrodku Opiekuńczo-Wychowawczym wyniósł 2.299 zł, średnia miesięczna wysokość zasiłku przyznanego dla rodziny zastępczej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka to kwota 754 zł), jest również bardziej efektywna,

usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych są lepiej przygotowani do dorosłości, samodzielnego funkcjonowania w społeczności niż wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze,

usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych rozumieją potrzebę kształcenia – ponad 90% pobiera naukę w szkole średniej lub wyższej,

zabezpieczenie warunków mieszkaniowych poprzez zamieszkanie w mieszkaniu chronionym stwarza możliwości przygotowania osób opuszczających placówki do wejścia w samodzielne życie,

organizacja specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, doskonalenie form pracy socjalnej i terapii rodzinnej daje szansę przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodziny.

Biorąc pod uwagę powyższe wnioski celowe i niezbędne jest:

pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem -przygotowane, zmotywowane, przeszkolone i odpowiednio zakwalifikowane rodziny zastępcze przejmą ciężar opieki nad dziećmi w tych sytuacjach, w których rodzice naturalni czasowo lub na stałe nie są w

stanie tej opieki zapewnić, co w efekcie spowoduje systematyczne zmniejszanie liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
 tworzenie zawodowych rodzin zastępczych: wielodzietnych, specjalistycznych i o charakterze pogotowia rodzinnego,
 pozyskiwanie lokali z przeznaczeniem na mieszkania chronione dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
 podejmowanie działań na rzecz tworzenia profesjonalnego poradnictwa rodzinnego,
 rozwijanie środowiskowych form wspierania rodziny w jej funkcjach opiekuńczo – wychowawczych (konsultacje wychowawcze, grupy wsparcia, terapia rodzinna, małżeńska, indywidualna i grupowa).

1.6. Przemoc w rodzinie.

Przestępstwa przeciwko rodzinie w ogólnej skali przestępstw zajmują niechlubne – trzecie miejsce.

Przemoc domowa (zwana też przemocą w rodzinie) to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie jest często problemem ukrytym. Jednak w ciągu ostatnich lat liczba osób, które decydują się mówić o przemoc domowej, ciągle wzrasta. Ponad 95% ofiar zgłoszonych do Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – „Niebieska Linia” to kobiety i dzieci.

W Płocku o skali zjawiska przemocy domowej świadczą dane statystyczne ośrodków interwencji kryzysowej działających w mieście oraz liczba interwencji Policji w związku z przemocą.

Tabela Nr 56

Liczba ofiar przemocy zgłaszających się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (MOPS)

Lata	Liczba zgłoszonych spraw - ogółem	Liczba spraw dot. przemocy domowej	%
			3:2

1	2	3	4
2001	450	212	47,1
2002	437	188	43
2003	646	222	34,4
2004	680	268	39,4
2005	693	287	41,4

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Liczba ofiar przemocy w rodzinie stanowi ponad 40% ogółu klientów Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Analiza danych pokazuje coroczny wzrost liczby zgłaszających się ofiar przemocy.

Niekiedy przemoc w rodzinie przybiera tak drastyczne formy, że zagraża zdrowiu bądź życiu ofiar. Wówczas wskazane jest odseparowanie ofiary od sprawcy poprzez umieszczenie jej w całodobowym ośrodku wsparcia, hostelu. W Płocku taką funkcję pełni Noclegownia dla Bezdomnych Kobiet i Kobiet z Dziećmi prowadzona przez Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

Tabela Nr 57

Liczba osób skierowanych do Noclegowni w wyniku przemocy domowej

Lata	Liczba osób skierowanych do Noclegowni
2001	3
2002	12
2003	10
2004	17
2005	20
R a z e m	62

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Dane ujęte w zestawieniu wskazują na wyraźny, znaczny wzrost liczby ofiar, które muszą szukać bezpiecznego schronienia mimo, że jest to niewielki odsetek osób doznających przemocy.

Prawdopodobnie liczba osób chętnych do skorzystania z całodobowego schronienia byłaby większa, gdyby na terenie miasta funkcjonowała noclegownia bądź hostel przeznaczony tylko dla tej grupy klientów pomocy społecznej. Aktualnie funkcjonująca Noclegownia dla Kobiet przeznaczona jest dla osób bezdomnych, a zamieszkiwanie ofiar przemocy wspólnie z osobami bezdomnymi jest dla nich ponownym zranieniem. Ofiary przemocy to osoby pochodzące z rodzin o różnym statusie społecznym, często są wykształcone i zamożne. Szukają pomocy wyłącznie z powodu przemocy.

Natomiast przyczyną bezdomności są często zachowania patologiczne (np. uzależnienie od alkoholu), które zakłócają proces wychodzenia z przemocy.

Osoby z rodzin dotkniętych przemocą obejmowane są przede wszystkim:

- poradnictwem prawnym,
- poradnictwem psychologicznym,
- poradnictwem pedagogicznym,
- wsparciem emocjonalnym,
- edukacją, informacją,

pomocą w formie udziału w grupie wsparcia,
terapią indywidualną.

Również Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Płocku udziela ofiarom przemocy pomocy w formie: poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego, poradnictwa pedagogicznego, konsultacji psychiatrycznych, resocjalizacji.

Tabela Nr 58

Liczba ofiar przemocy objętych pomocą przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający przy Zarządzie Rejonowym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Płocku

Lata	Liczba ofiar
2001	197
2002	231
2003	272
2004	221
2005	224
R a z e m	1145

Źródło: informacja Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Płocku

Problem przemocy domowej znany jest także Policji, która corocznie odnotowuje dużą liczbę interwencji domowych w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”, dotyczącą właśnie ofiar przemocy.

Tabela Nr 59

Interwencje Policji w związku z przemocą domową

Lata	Potwierdzone akty przemocy
2001	234
2002	296
2003	496
2004	220
2005	346
R a z e m	1592

Źródło: informacje Komendy Miejskiej Policji w Płocku

Procedura „Niebieskiej Karty” ma na celu m.in. zebranie materiału dowodowego oraz nawiązanie współpracy Policji z przedstawicielami innych instytucji powołanych do pomagania ofiarom przemocy. Coraz więcej ofiar przemocy szuka pomocy i decyduje się mówić o swoim problemie. Jest to także dowód na to, że zmienia się świadomość społeczeństwa na temat tego zjawiska. Przemoc w rodzinie jest coraz częściej postrzegana jako problem społeczny, a nie tylko sprawa samej rodziny, w której występuje.

Na przemoc najbardziej narażone są kobiety i dzieci, a sprawcami są przede wszystkim mężczyźni. Niepokojącym jest fakt, iż coraz więcej dzieci doświadcza przemocy w swoich rodzinach.

Problem przemocy w rodzinie nierzadko jest związany z problemem nadużywania alkoholu. Nie oznacza to, że sprawcami przemocy są osoby uzależnione od alkoholu, albo pijące nadmiernie. Czasami zdarza się, że przemoc wobec swoich najbliższych stosuje osoba po incydentalnym spożyciu alkoholu.

W celu zmniejszenia lub złagodzenia zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest podjęcie działań w celu utworzenia ośrodka wsparcia (hostelu), opracowanie i realizowanie programów ochrony ofiar domowej przemocy oraz utworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wzrost liczby dzieci jako ofiar przemocy powoduje również konieczność stworzenia stosownych warunków lokalowych niezbędnych do prawidłowej pracy z dziećmi i prowadzenia właściwego postępowania terapeutycznego.

1.7. Bezdomność.

Działania pomocy społecznej obejmują także zjawisko bezdomności. Problem ten dotyczy osób nie zamieszkujących w lokalach mieszkalnym (w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy) i nie zameldowanych na pobyt stały (w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych), a także osób nie zamieszkujących w lokalach, w których nie ma możliwości zamieszkania.

W mieście Płocku również istnieje problem bezdomności.

Do głównych przyczyn bezdomności zidentyfikowanych przez służby socjalne, należą w szczególności:

utrata zatrudnienia,

rozpad rodziny – zerwanie więzi formalnych, psychologicznych, społecznych oraz brak możliwości spełniania przez rodzinę jej podstawowych funkcji,

eksmisje – prawny nakaz opuszczenia lokalu spowodowany zadłużeniem lokatorów z tytułu opłat czynszowych,

opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania,

brak stałych dochodów,

przemoc w rodzinie,

uzależnienia: alkoholizm i narkomania - wymeldowanie przez małżonka, członków rodziny,

brak schronienia spowodowany opuszczeniem placówki opiekuńczo – wychowawczej, szpitala psychiatrycznego,

ucieczka przed odpowiedzialnością karną.

Tabela Nr 60

Problem bezdomności w Płocku w latach 2001 – 2005

Lata	Osoby bezdomne przebywające w środowisku	Osoby bezdomne przebywające w placówkach noclegowych
2001	132	98
2002	141	98
2003	167	120
2004	169	127
2005	178	104

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Jak wynika z powyższej tabeli wyraźnie zarysowana jest tendencja wzrostowa osób dotkniętych problemem bezdomności, zwłaszcza w przebywających w środowisku. Nadrzędną formą pomocy udzielaną tym osobom jest zapewnienie gorącego posiłku oraz zapewnienie schronienia w placówkach działających na terenie miasta Płocka. Bezdomni mają prawo korzystać ze schronienia również w placówkach poza Płockiem – wówczas pomoc polega na pokryciu kosztów opłat w noclegowniach. Udzielana jest również pomoc w formie zasiłków pieniężnych, pomoc rzeczowa oraz praca socjalna. W przypadku osób bezdomnych korzystających z instytucjonalnej pomocy podejmowane są działania zmierzające do życiowego usamodzielniania tych osób i rodzin oraz działania wspierające ich wysiłki w kierunku zaspokojenia niezbędnych potrzeb, realizowane jako program wychodzenia z bezdomności.

Tabela Nr 61

Liczba osób bezdomnych przebywających w schroniskach w Płocku według wieku płci

Lata	Dzieci do 18 roku życia	Osoby dorosłe		Ogółem
		Kobiety	Mężczyźni	
2001	13	14	71	98
2002	8	13	77	98
2003	6	15	99	120
2004	19	25	83	127
2005	8	20	76	104

Źródło : materiały statystyczne MOPS w Płocku

Z danych statystycznych MOPS wynika, że osobami bezdomnymi są w głównej mierze mężczyźni, i to mężczyźni w wieku aktywności zawodowej, co potwierdza wymienione na wstępie podrozdziału przyczyny tego zjawiska.

Szczególnie niepokojący jest jednak fakt coraz częstszego przebywania w placówkach noclegowych bezdomnych rodzin z małoletnimi dziećmi, czasem nawet noworodkami. Są to przede wszystkim matki samotnie wychowujące dzieci (panny bądź rozwódki), które z uwagi na brak środków do życia – wraz z dziećmi stały się bezdomne.

Poważny problem społeczny stanowią osoby bezdomne przebywające w środowisku (tzw. bezdomni „środowiskowi”), które nie wyrażają zgody na pobyt w placówkach. Osoby te najczęściej przebywają na dworcu, klatkach schodowych oraz ogródkach działkowych. Część tych osób obejmowana jest pracą socjalną, pomocą finansową i w naturze przez Miejski Ośrodek

Pomocy Społecznej, natomiast pozostali bezdomni „środowiskowi” korzystają bezpośrednio z pomocy organizacji pozarządowych (otrzymują posiłki, odzież, obuwie, koce, paczki żywnościowe).

Osoby bezdomne przebywające w środowisku pozbawione są możliwości dbania o higienę osobistą; najczęściej są brudni, zaniedbani, w bardzo złym stanie higienicznym - stanowią zagrożenie sanitarno-epidemiologiczne.

Biorąc pod uwagę dane dotyczące problemu bezdomności w mieście Płocku na przestrzeni ostatnich kilku lat należy stwierdzić, że zachodzi konieczność wypracowania systemu społecznego wsparcia dla osób z problemem bezdomności – dla bezdomnych przebywających w placówkach, ale przede wszystkim dla bezdomnych „środowiskowych”.

Pomoc, szeroko rozumiana praca socjalna, a przede wszystkim wspieranie tych osób w wychodzeniu z bezdomności łagodziłyby skutki bezdomności w kontekście indywidualnej osoby, a jednocześnie stopniowo i systematycznie zmniejszałyby skalę zjawiska.

2. Infrastruktura pomocy społecznej.

2.1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Podstawową jednostką pomocy społecznej w mieście Płocku jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania zlecone i własne miasta (gminy) oraz zadania zlecone i własne powiatu.

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka działają takie placówki jak: Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Chorych Psychiczenie, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, „Pokój Przyjaznych Przesłuchań” dla dzieci – ofiar i świadków przemocy, świetlice środowiskowe i ognisko opiekuńcze, Ośrodek Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Planowane jest również uruchomienie hostelu dla osób doznających przemocy domowej.

Ponadto MOPS jest podstawową jednostką organizacyjną Systemu Pomocy Społecznej Miasta Płocka i sprawuje nadzór na działalnością Domu Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc”, Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego, Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego (w tym placówką interwencyjną i socjalizacyjną). Nadzór sprawowany jest również nad działalnością placówek rodzinnych (trzech rodzinnymi domami dziecka) oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego (6 miejskimi świetlicami środowiskowymi prowadzonymi przez organizacje pozarządowe).¹⁷

Każda placówka posiada własny regulamin organizacyjny określający zakres działania, zadania oraz sposób ich realizacji.

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc” w Płocku zapewnia całodobową opiekę 50 dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz 30 osobom dorosłym przewlekłe chorym psychiczenie, niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja Domu Pomocy Społecznej, zakres i poziom usług świadczonych uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.
- Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy w Płocku wspiera rodziny naturalne w wykonywaniu ich podstawowych funkcji poprzez poradnictwo rodzinne i terapię rodzinną, prowadzi poradnictwo dla dzieci i rodziców oraz terapię rodzinną dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Prowadzi działalność diagnostyczno – konsultacyjną oraz szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i kandydatów do prowadzenia placówek rodzinnych, prowadzi wspieranie pedagogiczno – psychologiczne dla rodzin naturalnych, osób prowadzących rodziny zastępcze oraz placówki rodzinne.

Ośrodek jest rodzajem poradni dla osób pragnących przyjąć obce dziecko do rodziny. Zadaniem ośrodka jest także poszukiwanie rodzin dla dzieci porzuconych lub osieroconych, które nie mogą wychowywać się w rodzinie własnej. Jest instytucją, która pośredniczy w

¹⁷ Uchwała Nr 740/XXXIV/00 Rady Miasta Płocka z dnia 19 grudnia 2000 roku w sprawie Systemu Pomocy Społecznej Miasta Płocka oraz Uchwała Nr 88/VII/03 Rady Miasta Płocka z dnia 27 lutego 2003 roku w sprawie zmiany Załącznika Nr 1 do Uchwały Nr 740/XXXIV/00 Rady Miasta Płocka z dnia 19 grudnia 2000 roku w sprawie Systemu Pomocy Społecznej Miasta Płocka

nawiązaniu kontaktów i więzi między porzuconym dzieckiem i rodziną zainteresowaną jego przyjęciem, przygotowując tę rodzinę do pełnienia zadań rodzicielskich.¹⁸

- Ośrodek Opiekuńczo – Wychowawczy w Płocku zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, zapewnia kształcenie. Ośrodek pełni rolę placówki wielofunkcyjnej – w ramach Ośrodka funkcjonuje placówka interwencyjna (przeznaczona dla 30 dzieci) i placówka socjalizacyjna (przeznaczona dla 30 dzieci).
- Placówki rodzinne - Rodzinny Dom Dziecka Nr 1, Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 oraz Rodzinny Dom Dziecka Nr 3 – zapewniają dzieciom opiekę i wychowanie podobnie, jak w rodzinie naturalnej.

2.2. Organizacje pozarządowe.

Omawiając problemy społeczne i instytucje uczestniczące w ich rozwiązywaniu zaakcentować należy działalność organizacji pozarządowych, podmiotów wspomagających rozwiązywanie najważniejszych kwestii społecznych.

W mieście Płocku działa kilkadziesiąt organizacji, które podejmują różnego typu działania socjalne na rzecz konkretnych grup społecznych (odbiorców) i stanowią uzupełnienie działań instytucji.

Pola działań organizacji są różnorodne; najczęściej starają się przeciwdziałać ubóstwu (dożywianie, pomoc rzeczowa), podejmują działania na rzecz osób niepełnosprawnych. Za pośrednictwem organizacji pozarządowych (poprzez programy PFRON) duża grupa osób niepełnosprawnych otrzymuje pomoc w formie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier urbanistycznych i architektonicznych, dofinansowanie do zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych, dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Organizacje pozarządowe są bardzo zaangażowane w pomoc rodzinom wielodzietnym i niepełnym (prowadzą kluby profilaktyki środowiskowej, świetlice środowiskowe), obejmują pomocą osoby bezdomne (prowadzą noclegownię i schronisko, stołówkę społeczną, organizują pomoc rzeczową), udzielają pomocy osobom starszym, obłożnie chorym (prowadzą domy dziennego pobytu, hospicja, organizują pomoc nad chorym w domu).

Wiele zadań z zakresu pomocy społecznej jest zleczanych organizacjom pozarządowym przez samorząd terytorialny, inne są powierzane na zasadzie umów i kontraktów, a jeszcze inne są realizowane jako zakup usług socjalnych.

Działania prowadzone przez organizacje są w większości długofalowe. Dotyczą głównie stałej pomocy specjalistycznej, opracowywania programów na rzecz swoich członków, imprez kulturalno – sportowych, pomocy finansowej, wspierania rodziny chorego. Nadal jednak część organizacji nie współpracuje ze sobą lub współpracuje sporadycznie, brak jest wymiany wzajemnych doświadczeń, integracji członków, opracowywania wspólnych programów.

Konsolidacja środowisk pomocowych, ustalenie zasad współpracy to zadanie na najbliższe lata, nie tylko dla Pełnomocnika Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych, ale

18 art. „Rozwój Ośrodków Adopcyjno – Opiekuńczych” – Barbara Passini, Problemy Opiekuńczo – Wychowawcze Nr 8, Październik 2004, wyd. Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa

również dla instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

2.3. Rzecznik Osób Niepełnosprawnych.

Działania z zakresu polityki społecznej polegające na łagodzeniu skutków biedy i dyskryminacji osób niepełnosprawnych podejmuje również Rzecznik Osób Niepełnosprawnych. Aktywność Rzecznika skupia się przede wszystkim na podnoszeniu poziomu życia (mieszkania bez barier, pomoc w uzyskaniu środków na rehabilitację, pomoc w zdobyciu tzw. środków własnych na turnusy rehabilitacyjne, łamanie barier, równe szanse, równy dostęp w edukacji, współuczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym i sportowym).

Efektem tej działalności są różnorodne przedsięwzięcia, których Rzecznik jest inicjatorem lub współinicjatorem wraz z innymi instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi lub środowiskiem biznesu. Działania długofalowe obejmują min.:

Akcję bezprawnego zajmowania „kopert” przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,

Akcję „Płock bez barier”, której celem jest likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej,

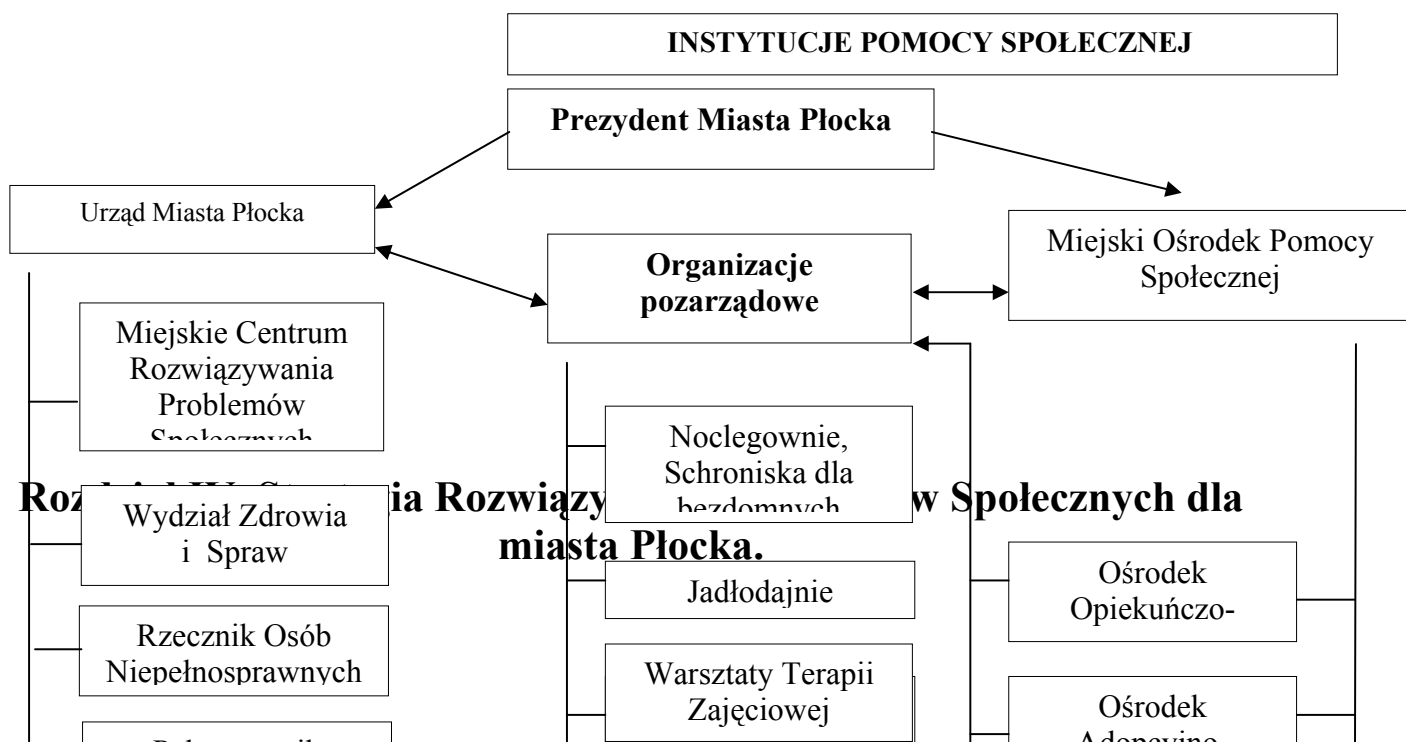
Tworzenie przyjaznej infrastruktury miejskiej – obniżanie krawężników, przejść dla pieszych, wyrównywanie chodników (we współpracy z Miejskim Zarządem Dróg),

Akcję dowozu pacjentów onkologicznych do centrum Onkologii w Warszawie (przy współdziałaniu Stowarzyszenia „Silni Razem” i Komunikacji Miejską w Płocku).

Rzecznik Osób Niepełnosprawnych stanowi istotne ogniwo w konsolidacji środowiska osób niepełnosprawnych, podejmuje wiele nowatorskich inicjatyw mających na celu łagodzenie skutków izolacji społecznej tej grupy mieszkańców miasta Płocka.

Szczegółowo infrastrukturę pomocy społecznej w mieście Płocku obrazuje w formie graficznej poniższy schemat.

INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ

Misja i główne cele strategiczne.

Charakterystyka społeczności miasta Płocka, przede wszystkim prognozy demograficzne oraz prognozy w zakresie sytuacji na rynku pracy i stopy bezrobocia wskazują na konieczność podejmowania długofalowych i systemowych działań w celu minimalizacji niepokojących zjawisk społecznych.

Działania pomocy społecznej w mieście powinny być ukierunkowane na rozwiązywanie najbardziej dotkliwych problemów społecznych, na przeciwdziałanie negatywnym i dotkliwym zjawiskom, na zwalczanie wykluczenia społecznego.

Zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski¹⁹ grupy podatne i zagrożone wykluczeniem społecznym to przede wszystkim:

dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych,

dzieci wychowujące się poza rodziną,

kobiety samotnie wychowujące dzieci,

kobiety pozostające poza rynkiem pracy,

ofiary patologii życia rodzinnego,

osoby o niskich kwalifikacjach,

osoby bezrobotne, szczególnie osoby długookresowo bezrobotne,

żyjący w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych oraz osoby zagrożone eksmisją z zamieszkiwanych lokali,

bezdomni,

osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków,

niepełnosprawni i chronicznie chorzy,

osoby chorujące psychicznie,

starsze osoby samotne,

opuszczający zakłady karne,

imigranci,

osoby należące do romskiej mniejszości etnicznej,

przy czym grupy te wyodrębniono ze względu na jedno dominujące kryterium. W rzeczywistości jednak niejednokrotnie problemy bądź cechy charakterystyczne współwystępują ze sobą np. osoby bezdomne są często uzależnione, chorują psychicznie i mają inne stałe problemy zdrowotne.

Sytuacja socjalno – bytowa części populacji mieszkańców miasta Płocka, w związku z bezrobociem, postępującymi procesami starzenia się, pogarszającymi się warunkami życia oraz pauperyzacją, jednoznacznie wskazuje, że główne kierunki rozwiązywania problemów społecznych powinny obejmować:

Przeciwdziałanie skutkom bezrobocia.

System wsparcia dla rodzin.

Stworzenie systemu wsparcia dla osób starszych.

19 Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski przygotowana przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej powołany 14.04.2003r. przez Prezesa Rady Ministrów (przewodniczący Zespołu – Jerzy Hausner Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej)

Pomoc osobom niepełnosprawnym.

Minimalizowanie zjawiska wykluczenia społecznego.

Rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej umożliwiającej realizację ww. zadań.

Główne kierunki działania, diagnoza problemów społecznych, jak również sytuacja demograficzna społeczności miasta Płocka wyznaczają cel generalny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 – 2012.

**ZINTEGROWANY
SYSTEM POMOCY I WSPARCIA DLA
OSÓB ZAGROŻONYCH
MARGINALIZACJĄ I WYKLUCZENIEM
SPOŁECZNYM**

Cel generalny strategii (misja) wyraża kierunek dążeń do rozwiązania zasadniczych kwestii społecznych występujących na terenie miasta Płocka. Osiągnięcie misji zależy od realizacji celów priorytetowych, a przede wszystkim wyników celów szczegółowych.

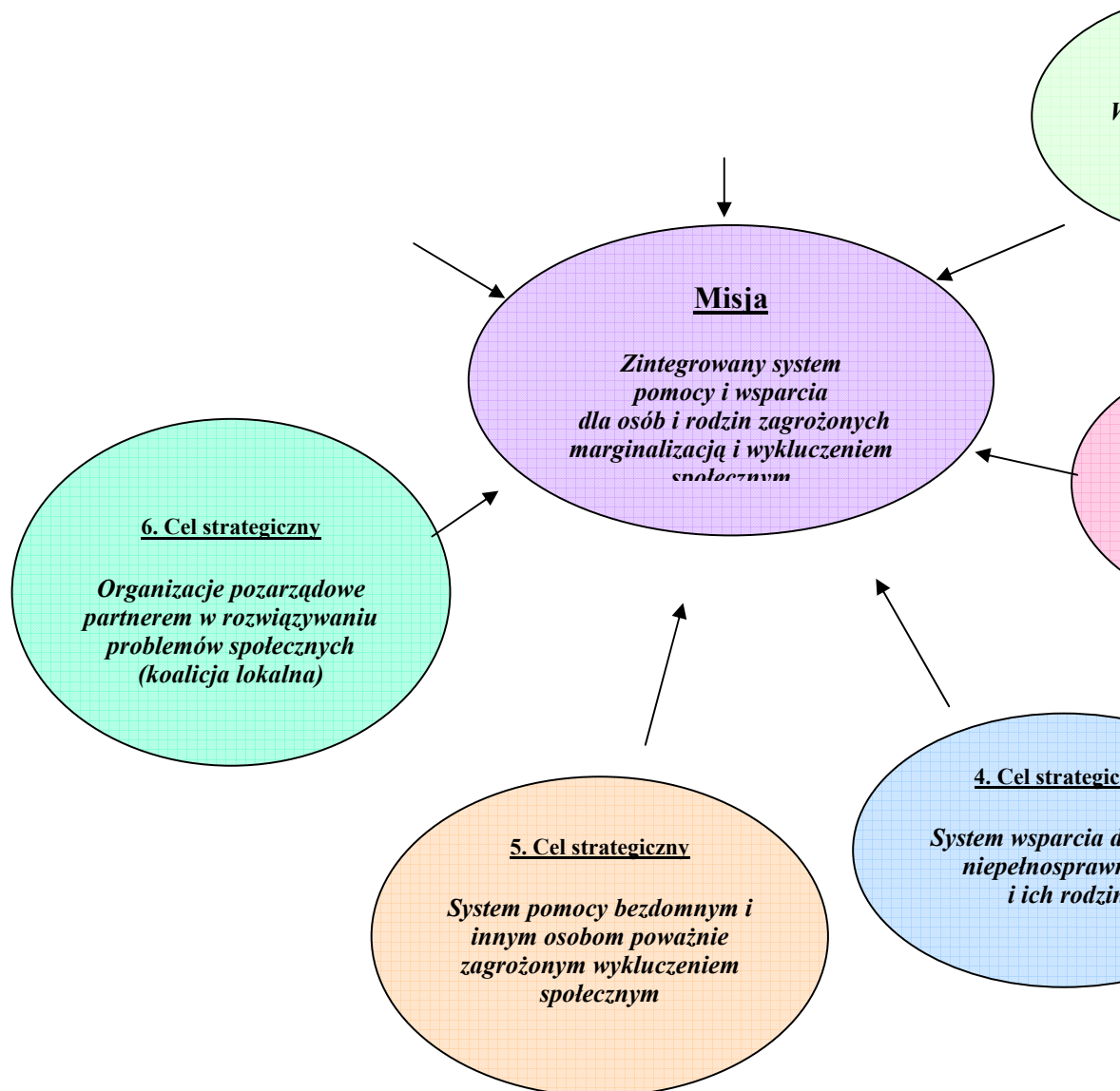
W oparciu o diagnozę problemów społecznych sformułowano 7 głównych celów strategicznych odnoszących się do kwestii społecznych grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:

1. Cel strategiczny

*Systemowe wsparcie dla osób
i rodzin dotkniętych
bezrobociem i długotrwałe
pozostających bez pracy*

7. Cel strategiczny

*Infrastruktura socjalna
(specjalistyczna kadra,*

1. Cel strategiczny.

Systemowe wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych bezrobociem i długotrwale pozostających bez pracy

Sytuacja bezrobocia należy do tego rodzaju sytuacji trudnych, które z uwagi na swoje negatywne konsekwencje mogą przyczyniać się do zachwiania własnej tożsamości. Bezrobotni i ich rodziny znajdują się w wyjątkowo niekorzystnej sytuacji socjalno – bytowej, częstokroć znajdują się również w złej kondycji psychicznej (na skraju wyczerpania psychicznego), przez co wymagają pomocy o charakterze interwencyjnym oraz terapeutycznym. Dlatego też należy szukać rozwiązań mających na celu niwelowanie poczucia braku wiary w możliwość zmiany własnej sytuacji oraz podejmować działania wspierające bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.

Problem:

Bezrobocie powoduje ubóstwo oraz zaburzenia funkcjonowania rodziny.

Cele szczegółowe:

Łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia poprzez planowe i systemowe obejmowanie pomocą w ramach regulacji ustawowej – świadczenie pomocy materialnej dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, pomoc w zdobyciu podstawowych umiejętności zawodowych, pomoc w przekwalifikowaniu zawodowym.

Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych poprzez realizację programu CAL20, inicjowanie grup wsparcia i grup samopomocy, promowanie działań wolontarystycznych, tworzenie klubów pracy oraz innych form wsparcia.

Prowadzenie szkoleń – praca nad osobowością, motywacją, autoprezentacją, zmianą zawodu.

Utworzenie bazy danych osób bezrobotnych faktycznie zainteresowanych podjęciem pracy oraz bazy danych młodych bezrobotnych zainteresowanych podjęciem lub kontynuowaniem nauki, zdobyciem kwalifikacji zawodowych.

Monitorowanie rynku pracy pod względem zapotrzebowania na odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

Bank informacji dla osób bezrobotnych nt. ofert pracy, szkoleń, kursów, propozycji „drobnych” prac domowych oferowanych przez mieszkańców (min. przeprowadzki, prace porządkowe, prace w ogródkach działkowych).

Podjmowanie działań w celu zapewnienia osobom bezrobotnym zatrudnienia w różnych formach (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne) oraz dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Podmioty realizacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miasta Płocka / odpowiednie wydziały

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Rozwoju Gospodarczego i Aktywnych Form Zwalczania Bezrobocia

Powiatowy Urząd Pracy

Wojewódzki Urząd Pracy

Placówki edukacyjne

Kuratorzy sądowi

Organizacje pozarządowe działające w obszarze zatrudnienia

Potencjalni pracodawcy

Czas realizacji:

grupy wsparcia, grupy samopomocy, kluby pracy – 2006 - 2012

bank informacji – 2006/2007

pozostałe zadania /praca ciągła/ - 2006 – 2012

2. Cel strategiczny.

Wielozakresowy system wspierania rodziny

Diagnoza problemów społecznych miasta Płocka wykazała, że pomimo działających w mieście wielu instytucji i organizacji zajmujących się wspieraniem rodzin i dzieci, to jednak zakres udzielanej pomocy jest nadal niewystarczający. Zjawisko bezradności rodziców wobec problemów dzieci, przemoc w rodzinie, ubóstwo, rozwój negatywnych i patologicznych zachowań - powoduje konieczność obejmowania rodziny nie tylko kompleksową pomocą i wsparciem, ale przede wszystkim zapobieganie zjawiskom negatywnym.

Wielozakresowe wsparcie rodziny to działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, a szczególnie dziecka w tej rodzinie, wpływanie na polepszenie więzi międzyludzkich, kształtowanie prawidłowych więzi rodzinnych, działania profilaktyczne zmierzające do zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.

Wsparcie rodziny to przede wszystkim świadczenie pracy socjalnej i pomocy w przewyciężaniu oraz niwelowaniu już istniejących deficytów, zaniedbań i problemów, jak również przeciwdziałanie powstawaniu czy pogłębianiu się demoralizacji i życia całej rodziny oraz poszczególnych jej członków.

Problem:

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i dysfunkcje w rodzinie powodem sytuacji kryzysowych i rozpadu rodziny.

Cele szczegółowe:

Monitorowanie sytuacji i problemów rodzin w mieście.

Profilaktyka zmierzająca do zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych - wspieranie rodzin w wywiązywaniu się z obowiązków opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci, ustalenie wieloaspektowej diagnozy przyczyn kryzysu.

Organizowanie pomocy rodzinom wymagającym wsparcia poprzez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego).

Działania ukierunkowane na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej lub na szybki jego powrót do rodziny poprzez pracę z rodziną i dzieckiem, młodzieżą i środowiskiem lokalnym.

Propagowanie zastępczego rodzicielstwa jako skutecznego sposobu zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym oparcia w rodzinie naturalnej poprzez:

1. pozyskiwanie rodzin zastępczych nie spokrewnionych z dzieckiem oraz tworzenie sieci rodzin zawodowych nie spokrewnionych z dzieckiem,
2. tworzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.

Rozwijanie sieci mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych w celu usamodzielnienia życiowego.

Utrzymanie i rozwijanie bazy placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego (świetlic środowiskowych, klubów profilaktyki środowiskowej) w celu wspierania dzieci z rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań w procesie wychowawczym, przeciwdziałanie

patologii społecznej dzieci i młodzieży.

Tworzenie grup i środowisk alternatywnych wobec młodzieżowych grup subkulturowych (środowiskowy klub młodzieżowy, pracownik ulicy).

Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy oraz pomoc w normalizacji sytuacji życiowych poprzez:

3. działalność profilaktyczną i ambulatoryjną - poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, psychoterapię (indywidualna i grupowa), mediacje (rodzinne, małżeńskie, sąsiedzkie), konsultacje psychiatryczne lub neurologiczne,
4. prowadzenie grup wsparcia, samopomocy oraz grup terapeutycznych,
5. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podmioty realizacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miasta Płocka / odpowiednie wydziały

Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy

Placówki opiekuńczo – wychowawcze

Sądy, prokuratura, policja, straż miejska

Placówki edukacyjne, poradnie psychologiczno - pedagogiczne

Służba zdrowia

Organizacje pozarządowe i instytucje działające w obszarze pomocy dziecku i rodzinie

Czas realizacji:

gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 2006/2012

grupy wsparcia – 2006/2012

środowiskowy klub młodzieżowy / pracownik ulicy – 2008/2009

pozostałe zadania / praca ciągła – 2006 - 2012

3. Cel strategiczny.

Aktywizacja środowiska seniorów – sieć wsparcia środowiskowego

Populacja osób starszych jest coraz większa i ma tendencję narastającą. Znaczny odsetek tych osób posiada niskie dochody, żyje w ubóstwie i niedostatku. Część osób choruje. Natomiast jeszcze inni z powodu osamotnienia, depresji spowodowanej opuszczeniem rynku pracy bądź osób najbliższych (syndrom pustego gniazda) czują się odizolowani od społeczności lokalnej, środowiska sąsiedzkiego.

W tych warunkach zachodzi konieczność rozwijania ośrodków wsparcia, które umożliwią pozostanie tych osób w środowisku zamieszkania zapewniając im godziwe życie, jak również rozwijania działalności aktywizującej i samopomocowej.

Problem:

Stereotyp człowieka starego powoduje degradację społeczną osób starszych.

Cele szczegółowe:

Rozeznanie potrzeb seniorów miasta Płocka.

Monitorowanie zjawisk wykluczenia i marginalizacji osób starszych.

Aktywizowanie osób starszych do udziału w życiu społecznym poprzez włączanie seniorów w działalność placówek pomocowych dla dzieci (wychowanie poprzez doświadczenie życiowe) oraz włączanie w działalność wolontariacką.

Wspieranie inicjatyw osób starszych, pomoc w samoorganizacji różnorodnych działań na rzecz własnego środowiska, jak również innych grup społecznych (inicjowanie powstawania grup wsparcia, grup samopomocowych, pomocy sąsiedzkiej).

Rozwijanie sieci dziennych ośrodków wsparcia w celu przeciwdziałania izolacji osób starszych.

Inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy.

Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem usług specjalistycznych (np. rehabilitacja fizyczna, logopedyczna).

Zapewnienie całodobowej opieki poprzez tworzenie rodzinnych domów pomocy dla osób starszych, przewlekle i somatycznie chorych .

Podmioty realizacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

Urząd Miasta Płocka / odpowiednie wydziały

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych / Centrum Wolontariatu

Dom Pomocy Społecznej

Organizacje pozarządowe, Rady Mieszkańców Osiedli, Parafialne Zespoły Charytatywne

Czas realizacji:

rodzinny dom pomocy – 2007/2008

pozostałe zadania – 2006 – 2012

4. Cel strategiczny.

System wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Specyfika potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych wymaga inicjowania i realizowania wielu zadań, które nie tylko chronią tę grupę społeczną przed bezradnością, ale przede wszystkim stwarzają jej warunki rozwoju, motywują do aktywności i zaradności, urzeczywistniając zasadę wyrównywania szans i integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.

Edukacja, rehabilitacja oraz prawo do zatrudnienia to podstawowe standardy zapewniające równoprawne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Należy zatem dążyć do stworzenia takich warunków życia w środowisku, by zapewniały osobom niepełnosprawnym równe szanse na uczestnictwo we wszystkich aspektach życia społecznego.

Problem:

Trudności i bariery uczestniczenia osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Cele szczegółowe:

Umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego dostępu do informacji o ich prawach i uprawnieniach.

Utworzenie „Banku Informacji dla Osób Niepełnosprawnych” w ramach Krajowego Systemu Monitoringu Osób Orzekanych o Niepełnosprawności.

Działania na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych, udział w kształtowaniu przyjaznego osobom niepełnosprawnym otoczenia, co pozwoli na pełniejszy i bardziej efektywny udział tych osób w życiu społecznym, poprzez wspieranie przedsięwzięć zmierzających do:

6. tworzenia i wyposażania nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
7. likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
8. likwidacji barier transportowych (zakup nowych pojazdów lub przystosowanie posiadanych do przewozu osób niepełnosprawnych),
9. wyposażania obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny,
10. tworzenia i wspierania działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, poprzez wspieranie rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności, szczególnie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.

Organizowanie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych - tworzenie grup wsparcia, grup edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, grup samopomocowych („klub pacjenta”).

Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym i interwencyjnym w zakresie promocji zdrowia psychicznego i integracji osób niepełnosprawnych.

Rozwijanie lokalnych sieci oparcia społecznego w celu minimalizowania skutków niepełnosprawności i przeciwdziałania instytucjonalizacji osób niepełnosprawnych.

Zapewnienie opieki i pomocy usługowej w środowisku lub w domu pomocy społecznej – dla osób o poważnym stopniu niepełnosprawności wymagających usług całodobowych.

Podmioty realizacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej

Urząd Miasta Płocka / odpowiednie wydziały

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych / Centrum ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi/ Centrum Wolontariatu

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Rozwoju Gospodarczego i Aktywnych Form Zwalczania Bezrobocia

Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy

Organizacje pozarządowe działające w obszarze niepełnosprawności, wspólnoty lokalne (Rady Mieszkańców Osiedli, Parafialne Zespoły Charytatywne).

Czas realizacji:

bank informacji i baza danych – 2008

grupy wsparcia – 2006/2012

pozostałe zadania – 2006 – 2012

5. Cel strategiczny.

System pomocy bezdomnym i innym osobom poważnie zagrożonym wykluczeniem społecznym

Coraz większym problemem społecznym zaczyna stawać się zjawisko bezdomności. Część osób bezdomnych to „bezdomni z wyboru”, dla których jest to sposób na życie, natomiast znaczna część tej grupy to osoby, które bezdomnymi stały się w wyniku splotu różnorodnych sytuacji życiowych.

Diagnoza problemów społecznych wskazuje na konieczność wspierania tej grupy społecznej poprzez kształtowanie i rozwijanie działań instytucjonalnych, jak również pobudzanie lokalnych środowisk w celu wzmocnienia postaw prospołecznych u osób bezdomnych.

Grupami szczególnego ryzyka, wrażliwymi na wykluczenie, podatne na dyskryminacje są również opuszczający zakłady karne, osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, osoby należące do mniejszości etnicznych (np. Romowie), uchodźcy. Deprywacja potrzeb, bezradność, stygmatyzacja, izolacja, utrata poczucia tożsamości i celu w życiu to główne skutki dla tych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania podejmowane na rzecz minimalizacji zjawiska wykluczenia winny prowadzić do poprawy sytuacji bytowej i socjalnej, jak również mieć charakter kompensujący gorsze wyposażenie życiowe osób zagrożonych oraz motywujący do działania same osoby wykluczone.

Problem:

Marginalizacja społeczna osób bezdomnych, uzależnionych, opuszczających zakłady karne, mniejszości etnicznych oraz uchodźców.

Cele szczegółowe:

Bieżące monitorowanie zjawiska bezdomności i innych przejawów wykluczenia społecznego na terenie miasta.

Prowadzenie działań osłonowych dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem, szczególnie dla osób bezdomnych, byłych więźniów, osób uzależnionych, poprzez udzielanie wsparcia finansowego i pomocy w naturze oraz realizację programu terapeutycznego i profilaktyki.

Rozwiązywanie indywidualnych problemów osób wykluczonych społecznie oraz diagnozowanie przyczyn wykluczenia poprzez organizowanie grup wsparcia, pomoc w zakresie szkolenia zawodowego oraz uzyskania prawa do lokali mieszkalnych.

Prowadzenie programów ukierunkowanych na zwalczanie wykluczenia, w tym:

11. programu zapobiegania i wychodzenia z bezdomności, z udziałem osób, grup i organizacji wspierających,
12. indywidualnego programu integracji w stosunku do uchodźców,
13. programu na rzecz społeczności Romskiej.²¹

Wspieranie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem w wychodzeniu z izolacji, do czasu częściowego lub całkowitego usamodzielnienia poprzez promowanie i motywowanie do działania,

promowanie i motywowanie do pracy społecznej oraz pomoc w organizowaniu grup samopomocowych.

Prowadzenie regularnych akcji informacyjnych i działań interwencyjnych w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza placówkami noclegowymi – program osłonowy jesień-zima, punkty pomocy doraźnej (punkt wydawania żywności, odzieży, obuwia).

Podejmowanie działań w celu reintegracji społecznej i zawodowej osób i środowisk wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją społeczną (rozwijanie sieci placówek integracji społecznej).

Podmioty realizacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miasta Płocka

Miejskie Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych

Placówki edukacyjne, kulturalne

Służba zdrowia / Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień

Izba Wyrzeźwień

Policja, Straż Miejska

Organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy bezdomnym, małe społeczności lokalne (Rady Mieszkańców Osiedli, Parafialne Zespoły Charytatywne).

Czas realizacji:

wszystkie zadania (praca ciągła) – 2006 - 2012

6. Cel strategiczny.

Organizacje pozarządowe partnerem w rozwiązywaniu problemów społecznych (koalicja lokalna)

Pobudzanie społecznej aktywności, inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup, środowisk społecznych, jak również współpraca z organizacjami społecznymi, pozarządowymi i społecznościami lokalnymi – to jedno z zadań pomocy społecznej.

Siłą napędową każdej społeczności lokalnej jest aktywność jej mieszkańców. Mieszkańcy coraz częściej zrzeszają się w różnorodnych organizacjach, stowarzyszeniach, klubach samopomocy czy centrach wolontarystycznych i przy udziale jednostek organizacyjnych pomocy społecznej wspierają i wspomagają osoby i rodziny w przeciwdziałaniu ich izolacji społecznej i marginalizacji.

Działania wielu organizacji skupiają się na rozwiązywaniu różnorodnych problemów (nie jednego, ale kilku problemów) oraz na podejmowaniu konkretnych działań.

Nadal jednak część organizacji nie prowadzi diagnozy problemów społecznych i potrzeb środowiska, ogranicza się do pomocy i wsparcia wąskich grup społecznych (swoich członków). Organizacje współpracują z samorządem terytorialnym oraz jednostkami pomocy społecznej, natomiast sporadycznie bądź w ogóle nie współpracują między sobą.

Efektywna realizacja zadań pomocy społecznej to sprawny system informacyjny – sieć wymiany doświadczeń i informacji pomiędzy przedstawicielami lokalnej społeczności, organizacjami pomocowymi, jak również instytucjami powołanymi do wykonywania tych zadań.

Należy dążyć do stworzenia wspólnoty (koalicji) lokalnej zdolnej do podejmowania skonsolidowanych procesów samopomocowych. Koalicja organizacji pozarządowych działających w sektorze usług socjalnych oraz administracji samorządowej pozwoli poprawić efektywność aktualnie istniejących systemów wsparcia, jak również uzupełniać i rozwijać ofertę usług wspomagających.

Partnerstwo i współdziałanie czyli koalicja lokalna winna polegać na włączaniu organizacji pozarządowych w proces diagnozowania potrzeb społecznych, wspólnym planowaniu kierunku zaspokajania tych potrzeb oraz konkretnym współdziałaniu w realizacji zadań na rzecz osoby i rodziny wymagającej pomocy i wsparcia.

Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy pozwoli zwiększyć efektywność działań poszczególnych podmiotów.

Problem:

Rozproszony udział organizacji społecznych w rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców.

Cele szczegółowe:

Ocena potrzeb społecznych i możliwości ich zaspokojenia poprzez tworzenie „mapy działań” organizacji pozarządowych, powoływanie zespołów aktywności lokalnej.

Szeroka i wielopłaszczyznowa współpraca z organizacjami działającymi w sferze pomocy społecznej celem wymiany wzajemnych doświadczeń, opracowywania wspólnych programów i projektów oraz organizowania wspólnych przedsięwzięć pomocowych - tworzenie zespołów koordynujących działania profilaktyczne, prorodzinne.

Opracowywanie i realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Inspirowanie organizacji do prowadzenia różnorodnych rodzajów wsparcia (np. rozwój pomocy rzeczowej).

Włączanie organizacji do tworzenia nowych projektów partnerskich, ze szczególnym uwzględnieniem programów wynikających z niniejszej strategii lub innych programów będących odzwierciedleniem potrzeb społecznych.

Podmioty realizacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych

Urząd Miasta Płocka / odpowiednie wydziały

Organizacje pozarządowe, Rady Mieszkańców Osiedli, Parafialne Zespoły Charytatywne.

Czas realizacji:

programy współpracy – 2006/2012

pozostałe zadania – 2006 - 2012.

7. Cel strategiczny.

Infrastruktura socjalna (specjalistyczna kadra, zasoby) – adekwatna do zadań i realizowanych celów.

Coraz większe spectrum problemów społecznych – od ubóstwa poprzez bezrobocie do bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych czy niepełnosprawność – stawiają przed jednostkami organizacyjnymi i pracownikami pomocy społecznej większe wyzwania i oczekiwania społeczne.

Aktualni klienci pomocy społecznej potrzebują nie tylko pomocy finansowej, ale wymagają profesjonalnego poradnictwa bądź rozwiniętej sieci placówek pomocowych i wspierających. Dlatego też tak ważne są kwalifikacje, kompetencje i sprawność zawodowa służb społecznych, które przyczyniają się do łagodzenia czy ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych.

Pracownik pomocy społecznej (bez względu na sprawowaną funkcję i jednostkę, w której działa) podejmuje wielorakie i różnorodne zadania, rozwiązuje trudne zagadnienia, które wymagają od niego ustawicznego kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Pracownik socjalny z jednej strony rozpoznaje lokalne i środowiskowe potrzeby, z drugiej – udziela informacji o możliwościach, formach i rodzajach świadczeń, a z trzeciej, najważniejszej – jest animatorem środowiska lokalnego, które stymuluje do działań samopomocowych.

Efektywna pomoc społeczna to taka, która łączy skuteczność, ekonomiczność i trafność. Należy zatem stwarzać warunki do podnoszenia kwalifikacji wśród kadry pomocy społecznej, inwestować w jej fachowość i profesjonalizm poprzez doskonalenie zawodowe, szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne, ale również przeciwdziałać zjawiskom niekorzystnym wśród samych pomagających (syndrom wypalenia zawodowego, stres), udzielając systematycznego wsparcia metodycznego, merytorycznego, emocjonalnego.

Profesjonalne działania i profesjonalna pomoc to także dostępność do usług socjalnych na odpowiednim poziomie i o odpowiednim standardzie, odpowiednie warunki pracy. Niezmiernie ważna jest poprawa istniejącej infrastruktury socjalnej, jak również rozbudowa sieci placówek pomocowych oraz stworzenie takich warunków pracy, które służyłyby zachowaniu intymności i dyskrecji dla każdej osoby potrzebującej pomocy.

Problem:

Niewystarczająca infrastruktura techniczna, niedobór kadry powodem niepełnego zaspokojenia rozeznaczonych potrzeb społecznych.

Cele szczegółowe:

Podnoszenie jakości usług świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, poprzez:

- realizację programów naprawczych i osiągnięcie standardów podstawowych usług świadczonych przez domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo – wychowawcze,

- modernizację istniejącej bazy lokalowej Domu Pomocy Społecznej, Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego, placówek opiekuńczo – wychowawczych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu prawidłowego wypełniania zadań statutowych i rozszerzenia zakresu prowadzonych na rzecz mieszkańców miasta usług,
- systematyczne uzupełnianie i wyposażanie placówek w niezbędny sprzęt (min. sportowo – rekreacyjny, gospodarstwa domowego), zakup środka transportu na potrzeby Rodzinnych Domów Dziecka w celu dowożenia dzieci do przedszkoli i szkół, ośrodków zdrowia, umożliwienia wyjazdów poza miasto w czasie wolnym od nauki szkolnej,
- dostosowanie bazy lokalowej do potrzeb osób niepełnosprawnych (lokale bez barier),
- rozwijanie metod i form pracy opiekuńczo - terapeutycznej, rehabilitacyjnej oraz rozszerzanie oferty i zakresu prowadzonych usług.

Analiza potrzeb szkoleniowych pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – stworzenie priorytetów szkoleniowych ukierunkowanych na szerszą specjalizację i uspołecznienie:

14. podejmowanie działań edukacyjnych w zakresie szkolenia i doskonalenia kadry pracującej w domu pomocy społecznej, z dziećmi w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, rozwijanie umiejętności pracy z różnymi grupami podopiecznych, doskonalenie zawodowe opiekunów, terapeutów, psychoterapeutów oraz nauka języków obcych (zwiększanie kompetencji),
15. program doskonalenia zawodowego pracowników socjalnych poprzez specjalizację zawodową w zawodzie pracownika socjalnego oraz szkolenia i seminaria ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb i pracę socjalną z określonym klientem,
16. program „wzmocnienia zawodowego” pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (tworzenie zespołów konsultacyjnych, interdyscyplinarnych, grup zadaniowych, organizowanie grup wsparcia, wykorzystywanie metody superwizji).

➤ Zintensyfikowanie działań na rzecz rodziny i dziecka poprzez:

- zwiększenie wachlarza i repertuaru oddziaływań pedagogicznych, psychologicznych, socjoterapeutycznych, konsultacyjnych oraz doradczych w ramach ofensywnej profilaktyki kreatywnej w środowisku naturalnym,
- przeprowadzenie pełnej diagnozy rodzin zastępczych w mieście (badania ankietowe) i ustalenie motywów, trudności, uzyskiwanych form pomocy, stopnia satysfakcji oraz oczekiwań dotyczących usprawnienia systemu rodzinnej opieki zastępczej,
- utworzenie zintegrowanej sieci poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, mającej na celu wspieranie funkcji opiekuńczej rodziny oraz zapobieganie umieszczeniu dzieci w placówkach bądź ich powrotom do placówek - utworzenie Poradni Rodzinnej, punktu specjalistycznego poradnictwa dla rodzin z grup szczególnego ryzyka (zagrożonych kryzysem), grup wsparcia.

Rozbudowa i organizowanie infrastruktury socjalnej (technicznej) niezbędnej do przeciwdziałania pogłębianiu się zjawiska wykluczenia społecznego, poprzez:

- utworzenie klubu integracji społecznej jako ośrodka wsparcia dla długotrwale bezrobotnych klientów ośrodka pomocy społecznej,
- utworzenie centrum integracji społecznej dla osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych marginalizacją,
- tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań chronionych terapeutycznych w celu usamodzielnienia życiowego i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze, dla osób niepełnosprawnych, zaburzonych psychicznie, dla osób bezdomnych),
- tworzenie dla osób dorosłych dziennych ośrodków wsparcia, klubów, świetlic o

- różnym profilu dostosowanych do wieku, rodzaju zaburzeń bądź niepełnosprawności,
- tworzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego realizujących program psychokorekcyjny (terapia pedagogiczna, psychologiczna, logopedyczna) dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
 - utworzenie i prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy,
 - utworzenie punktu higieniczno - sanitarnego dla osób bezdomnych pozostających w środowisku z możliwością zadbania o higienę osobistą , zmianę odzieży,
 - utworzenie hostelu dla osób bezdomnych chorych bądź niepełnosprawnych, wymagających pomocy i opieki osoby drugiej.

Zapewnienie optymalnej liczby pracowników umożliwiającej realizację zadań pomocy społecznej oraz realizację celów szczegółowych niniejszej strategii.

Podmioty realizacji:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miasta Płocka

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Rozwoju Gospodarczego i Aktywnych Form Zwalczania Bezrobocia

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych

Dom Pomocy Społecznej

Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy

Placówki opiekuńczo – wychowawcze

Organizacje pozarządowe

Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy

Czas realizacji:

analiza potrzeb szkoleniowych – 2006/2007

program doskonalenia i wzmocnienia zawodowego – 2006/2012

punkt higieniczno – sanitarny dla osób bezdomnych - 2006

hostel dla osób bezdomnych - 2006

hostel dla ofiar przemocy 2006/2007

optymalna kadra – 2007/2012

świetlica specjalistyczna – 2007/2008

klub integracji społecznej - 2008/2009

centrum integracji społecznej - 2008/2009

dzienne ośrodki wsparcia dla osób dorosłych – 2007/2012

mieszkania chronione – 2006/2012

pozostałe zadania /praca ciągła/ - 2006 - 2012

Zakończenie i wnioski.

Jednym z założeń do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych było wskazanie najważniejszych problemów społecznych w mieście Płocku oraz określenie kierunków

działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów.

Diagnoza pozwoliła uściślić i uszczegółowić problematykę oraz określić kluczowe obszary wymagające podjęcia działań interwencyjnych.

Strategia tworzy ramy i wytyczne funkcjonowania pomocy społecznej na lata 2006 – 2012, określa zadania priorytetowe w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych w mieście, wskazuje kierunki działania dla lokalnej polityki społecznej. Przyjęte cele stanowią podstawę, wokół której winna koncentrować się cała działalność jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji i organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej.

Strategia wskazuje działania i rozwiązania, które winny być podejmowane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, a mogą być podejmowane przez organizacje pozarządowe bądź małe wspólnoty lokalne.

Łagodzenie lub minimalizowanie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych oraz każdego z rozpoznanych problemów, a przede wszystkim realizacja każdego z wyznaczonych celów winno opierać się na konkretnych krótkoterminowych programach i projektach. Działania winny być ukierunkowane na rozwiązywanie problemów grup szczególnego ryzyka, najbardziej podatnych na wzrost ubóstwa i wykluczenia społecznego, wymagających rozwiązań oraz interwencji socjalnych.

Konsekwencją wdrożenia niniejszej strategii będzie opracowanie i realizacja przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu Miasta Płocka programów adresowanych do określonych beneficjentów. Programy, ich skutki, jak również oddziaływanie na beneficjentów oraz efektywność każdego z programów poddawane będą okresowej ocenie.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych nie wyczerpuje wszystkich działań, ale określa najważniejsze i konieczne do realizacji w najbliższym czasie.

Strategia jest dokumentem otwartym, który na bieżąco będzie uzupełniany programami i projektami rozwiązań najważniejszych kwestii społecznych w mieście. Jako dokument otwarty podlegał będzie stałemu monitoringowi i ewaluacji. Systematyczne zbieranie danych, ich analiza i interpretacja oraz porównanie celów założonych z realizowanymi będzie podstawą do kontynuacji, rozszerzenia bądź ograniczenia prowadzonych działań. Sprawdzanie skutków działania danego programu będzie także podstawą właściwej oceny rezultatów, ewentualnych zmian priorytetów i wprowadzenia korekt do programu, jak również planowania kolejnych działań i projektów. Efekty monitoringu będą wskazówką przy tworzeniu nowych programów, pozwolą je udoskonalić i urzeczywistnić (dostosować do faktycznych bieżących potrzeb) oraz uczynić bardziej atrakcyjne i efektywne.

Realizacja celów szczegółowych, dążenie do osiągnięcia misji strategii możliwa jest przy współdziałaniu wszystkich podmiotów działających w sferze pomocy społecznej. Szansa na konkretne działania skierowane do określonych grup społecznych nastawione na przeciwdziałanie izolacji społecznej i łagodzenie negatywnych zjawisk – to koalicja lokalna czyli włączenie do działań pomocowych stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, wolontariuszy.

Diagnoza problemów społecznych wskazała na „palące” problemy w sferze ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, bezdomności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych; wskazała na konieczność rozbudowy sieci placówek pomocowych – ośrodków wsparcia, klubów i dziennych domów pomocy, mieszkań chronionych i terapeutycznych. Ponadto wyobcowanie ze społeczeństwa osób starszych, psychicznie chorych i niepełnosprawnych powoduje konieczność budowy lub rozbudowy struktur wyspecjalizowanych instytucji, które będą w stanie zapewnić takim osobom fachową pomoc.

Tworzenie, uruchamianie i prowadzenie takich placówek możliwe jest przy partnerskim współdziałaniu samorządu, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu to również działania zapobiegające, wyrównawcze i kompensujące „gorsze” wyposażenie życiowe osób narażonych na izolację, to również działania uświadamiające i mobilizujące środowiska i instytucje do aktywności na rzecz zwalczania ubóstwa i marginalizacji społecznej.

Zadania i planowane działania ujęte w niniejszej strategii mogą być częściowo zrealizowane przy udziale środków finansowych pochodzących z budżetu gminy, powiatu oraz budżetu państwa. Aby jednak zintensyfikować działania, rozszerzyć ich zakres oraz podjąć realizację konkretnych krótkoterminowych programów będących odpowiedzią na problemy społeczne mieszkańców należy poszukiwać innych źródeł finansowania. Zakłada się, że zostaną podjęte działania mające na celu pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, który to fundusz umożliwi realizację zadań w zakresie integracji zawodowej i społecznej bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem, osób niepełnosprawnych, osób korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej (min. uzależnionych, bezdomnych, byłych więźniów), uchodźców. Ponadto włączenie organizacji pozarządowych w realizację programów pozwoli na wykorzystanie środków pozabudżetowych.

Jednak warunkiem wspólnych przedsięwzięć, działań partnerskich jest wypracowanie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, który uwzględniać winien min. współdziałanie tych organizacji w diagnozowaniu problemów, programowaniu działań oraz współtworzeniu lokalnej polityki społecznej. Aktualnie bowiem organizacje pozarządowe mają zbyt mały udział w rozpoznawaniu potrzeb społecznych, organizują usługi dla wąskich grup, przeważnie koncentrują się na jednym wybranym problemie. Zdarza się, że ich działania się pokrywają, czasami konkurują ze sobą, nie wykorzystują nisz na rynku usług socjalnych.

Strategia jako dokument programowy określający wskazania dla lokalnej polityki, którego założeniem jest przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu – doprowadzić ma do:

poprawy jakości i efektywności istniejących systemów pomocy oraz tworzenia uzupełniających systemów wsparcia,

stworzenia koalicji lokalnej zdolnej do podejmowania procesów samopomocowych.

Realizacja powyższych założeń możliwa jest pod warunkiem zaangażowania osób i instytucji odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych zadań strategicznych, przejawiającym się aktywnością w tworzeniu programów i pozyskiwaniu środków na ich wdrożenie.

Podstawą skutecznego i efektywnego rozwiązywania problemów społecznych, a więc warunkiem realizacji celu generalnego Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wdrożenie strategii, czyli przyjęcie programu przez Radę Miasta Płocka oraz systematyczna analiza osiągniętych efektów.